ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI APĂRAREA INTERESELOR INVĂŢĂTOREŞTI

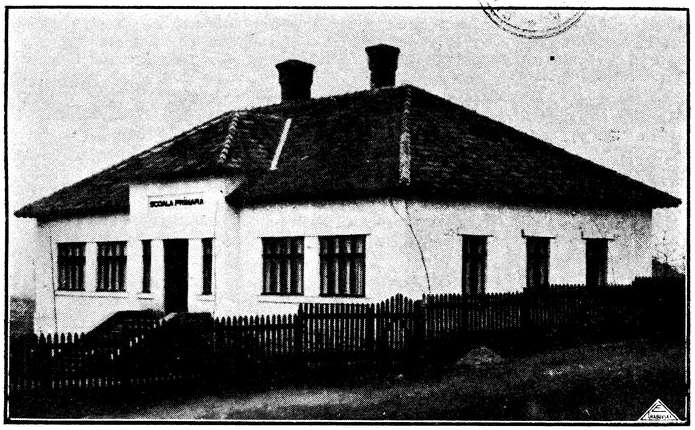

Noul local de şcoală din c. Goiana jud. Lăpuşna (Construcţie 1936).

ANUL IV. No. 9 NOEMVRIE 1936

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
„Casa învăţătorului" str. I. C. Brătianu Nr. 87—Chişinău
Telefon: 5-72

Anul IV. No. 9 Noembrie 1936.

ŞCOALA BASARABEANĂ

ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

Să fim gata!

Zilele din urmă au conturat pe orizontul vieţii noastre politice, două evenimente de o deosebită însemnătate, faţă de cari învăţătorimea nu poate rămânea indiferentă, căci ele vizează în gradul cel mai mare interesele vitale ale neamului şi patriei noastre.

E vorba în primul rând de vizita M. S. Regelui la Praga, al cărei semnificaţie este covârşitoare.

Trăim vremuri tulburi şi nesigure.

Raporturile diplomatice dintre state se înăspresc pe zi ce trece. Popoarele se înarmează în grabă, iar războiul aproape că bate la uşă.

In ce ne priveşte, suntem un popor paşnic, nu pretindem dela nimeni nimic, deci n'avem dece să ne războim. Vrem pace ca să ne putem consolida, desăvârşi şi progresa în graniţele noastre fireşti, scump răscumpărate cu viaţa atâtor eroi, căzuţi în marele război de întregire.

Aceleaşi năzuinţe însufleţesc şi politica aliatelor noastre de intotdeauna: Cehoslovacia şi Jugoslavia.

Concepută în cadrul acestor imperative politice, vizita Suveranului nostru la Praga este un act diplomatic de mare importanţă. Ea a cimentat legăturile de prietenie şi colaborare a poporului românesc cu poporul Cehoslovac, în cadrul Micei Înţelegeri, adică alături de aliata noastră Jugoslavia.

Înţelegerea noastră cu cele două popoare vecine urmăreşte un dublu scop: menţinerea păcii prin echilibrul puterilor Europei Centrale, iar în caz de război, formarea unui bloc de neînvins pentru apărarea cu forţe comune a patrimoniului naţional, împotriva acelora ce ar îndrăzni să ni-l revendice.

A fost necesară această viguroasă demonstrare a solidarităţii noastre în deosebi astăzi, când pretenţiunile duşmanilor ce râvnesc să ne ciuntească graniţele, devin din ce în ce mai perzistente, mai obraznice şi mai sgomotos trâmbiţate, reuşind prin mistificaţii şi intrigării meşteşugite să convertească de partea lor şi unele mari puteri: Germania, iar acum în urmă şi Italia.

La o întrunire politică, ce a avut loc mai dăunăzi la Milano, Ducele Mussolini a cerut „dreptate pentru Ungaria" pe care o califică drept „marea mutilată a războiului".

Este cel de-al doilea eveniment politic al timpului, peste care noi învăţătorii nu putem şi nu trebue să trecem cu tăcere [1]).

Cuvintele rostite de reprezentantul autorizat al poporului italian, popor de acelaş neam cu noi, au întristat adânc sufletul românilor, căci ele înseamnă că sora

---

[1]) *Iată reproducerea textuală a pasajului respectiv, din discursul dictatorului Italiei:*

„Până când nu se va face dreptate Ungariei, nu va putea fi o sistematizare definitivă a intereselor în bazinul danubian. Ungaria este cu adevărat marea mutilată. Patru milioane de maghiari trăesc dincolo de graniţele sale actuale. Voind să se urmeze sugestiile unei justiţii prea abstracte, s'a căzut într'o nedreptate poate şi mai mare.

„Sentimentele poporului italian către poporul maghiar se datoresc sincerei recunoaşteri – care de altfel este reciprocă – a calităţilor sale militare, a curajului său şi a spiritului său de sacrificiu. Poate că nu peste mult va fi o ocazie solemnă în care aceste sentimente ale poporului italian vor găsi prilej de manifestare publică şi sgomotoasă".

noastră cea mai mare îmbrăţişează teza Ungariei, este pentru revizuirea tratatului dela Trianon, deci pentru punerea în discuţie a drepturilor noastre istorice asupra Transilvaniei şi Banatului.

Noi românii, nu putem crede că falnica Roma va putea ridica cândva târnăcopul, pentru a lovi în Columna lui Traian, nepieritoarea dovadă a legăturilor ce ne unesc. Nu putem crede că va putea îndrepta arma împotriva fraţilor săi de acelaş sânge din Dacia Romană — România Mare de astăzi.

Dar noi nu putem nici să trecem cu vederea că atitudinea adoptată de Ducele Mussolini în politica Europei Centrale, aduce o enormă ştirbire intereselor noastre naţionale. Ea a întărit pretenţirnile revizioniste şi a dat mare curaj ungurilor, ceia ce înseamnă şi o puternică lovitură pentru ideia de pace [1]).

Rezultatul politic al acestei atitudini, a fost închegarea definitivă şi făţişe a unui front comun pentru re-

---

[1]) *A doua zi după pronunţarea discursului, Agenţia Telegrafică Ungară a difuzat următorul comunicat:*

„Ungaria salută cu bucurie discursul Ducelui şi cu deosebire pasajul privitor la Ungaria. Discursul este expresia consequentă a atitudinei pe care d. Mussolini a adoptat-o de mai mulţi ani în chestiunea Europei Centrale. Fără îndoială, nici un om de stat strein nu a luat atitudine atât de hotărită în favoarea justelor revendicări ale Ungariei".

In acelaş timp d. Daranyi, primul ministru al Ungariei, trimite d-lui Mussolini această telegramă:

„Discursul pe care Excelenţa Voastră l-a pronunţat la Milano a trezit în poporul ungar un ecou entuziast şi recunoscător. Permiteţi-mi cu acest prilej a mă face interpretul întregei naţiuni, salutând pe Excelenţa Voastră însufleţit de sentimente respectuoase şi pline de amiciţie sinceră".

Nu mai puţin satisfăcută s'a declarat şi Germania.

Ziarul „Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz", oficiosul ministerului de externe a Reichului, scrie: „D. Mussolini a arătat metodele unei politici realiste, care ar recunoaşte drepturile reciproce la viaţă a tuturor statelor. Germania a subliniat în mai multe rânduri folosul acestei metode naturale".

vizuirea tratatelor cu orice chip, pe linia Berlin—Budapesta—Roma.

In fața acestei evidențe dureroase, poporul românesc, cu toată mâhnirea de frate obijduit, n'a putut să nu răspundă la marea nedreptate ce i s'a făcut la Milano.

Și a răspuns.

A răspuns prin glasul autorizat al tuturor fruntașilor vieții noastre publice, în cap cu apostolul neamului d. prof. Nicolae Iorga [1]*).*

Nu vom admite nimănui să ne răpească nici o centimă din ceia ce a fost, este și va fi al nostru. Intru apărarea patrimoniului național vom lupta de va fi nevoie cu ori cine, până la ultima picătură de sânge românesc, așa cum au știut să lupte falnicii noștri strămoși: romanii și dacii.

Acesta a fost răspunsul poporului românesc la cuvintele Ducelui și bucuria Ungariei.

Se cere însă, mai imperios ca oricând, ca el să fie întărit printr'o grabnică înarmare tehnică și spirituală.

Dorința de pace și integritatea granițelor, cele două postulate politice așa de strălucit afirmate de M. S. Regele la Praga, nu pot fi realizate în practică decât prin înarmare. Este corectivul ce rezultă dela sine din cuvintele Ducelui, rostite la Milano.

Poporul românesc are astăzi nevoie de unitate și tărie sufletească, pentru ca oricând să fie gata a înfrunta atacul dușmanilor, să fie oricând în stare să-și apere cu biruință hotarele țării.

In această direcție trebue să-și îndrepte astăzi preocupările și puterea de muncă tot ce este suflet și instituție românească.

---

[1]) Vezi *discursul d-lui prof. N. Iorga la radio, publicat în acest număr.*

Şcoala, reprezentând acel sanctuar în care, după expresia aşa de fericită a profesorului Găvănescu, se săvârşeşte marea taină a vieţii unui popor, unde sufletul etnic îşi distilează în picături de lumină esenţa lui nemuritoare, ca să fie turnată în formele istorice ce-i sunt predestinate, are de îndeplinit un rol hotărîtor în această operă naţională de înarmare.

Învăţătorimea—căci asta înseamnă şcoala—are marea misiune să călească sufletul tineretului la para unui patriotism hotărît, şi energic, capabil de suprema abnegaţie pentru binele neamului, abnegaţie dusă până la sacrificiul vieţii.

Iată în linii generale învăţămintele pe care se cuvine să le tragem noi învăţătorii din cele două evenimente politice ce au avut loc în ultimul timp.

Urmând imperativul categoric al intereselor noastre naţionale, vom transforma şcoala într'un mare şantier de făurire a sufletului entuziast, patriotic şi solidar al poporului românesc—cea mai puternică armă, mai tare ca tunul şi mitralierele de oţel, prin care am cucerit România Mare.

Cu ea vom învinge, oricând şi pe oricine va încerca să revendice drepturile noastre sfinte şi intangibile.

Deviza noastră: să fim gata!

Vladimir M. Neaga.

Fundamentele dreptăţii naţionale

Răspunsul d-lui prof. N. Iorga la discursul d-lui Mussolini

In seara zilei de 6 Noembrie a. c. d. prof. N. Iorga, marele învăţat român şi istoric cu nume mondial, a ţinut la radio o conferinţă în limbile: română, italiană, franceză şi germană, arătând ştiinţificeşte care sunt fundamentele dreptului nostru istoric asupra Transilvaniei.

Conferinţa d-lui prof. N. Iorga fiind de o deosebită însemnătate naţională, deoarece constitue un strălucit răspuns la cunoscutul discurs al d-lui Mussolini, prin care dictatorul Italiei cerea „dreptate pentru Ungaria mutilată", îl redăm în întregime mai jos.

Formula „dreptate pentru Ungaria" a mai fost aruncată odată într'un discurs răsunător.

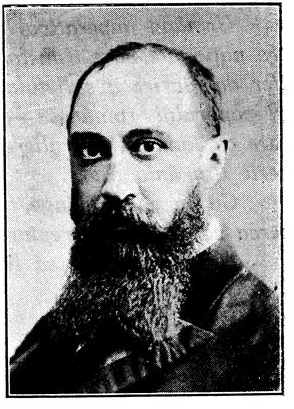

D-l Prof. N. Iorga

Lăsând la o parte orice consideraţii s'ar mai putea face în jurul momentului politic şi al motivelor unei astfel de manifestări pe care o putem privi cu siguranţa conştiinţii şi a pregătirii noastre, e potrivit să se cerceteze liniştit, ca o problemă de ştiinţă, bazele, fundamentele însăşi a ceia ce se numeşte la Budapesta „dreptatea naţională".

Un popor poate s'o reclame, chiar dacă, precum s'a întâmplat cu ungurii, a provocat imprudent un război în care a fost învins, trebuind să sufere în chip firesc, urmările înfrângerii sale, numai în anumite cazuri pe care încerc aici să le fixez.

Intâiu dacă e vorba de leagănul însuşi al său, de locul unde s'a format şi de unde şi-a luat avântul.

In acest caz el e produsul natural organic al acelor locuri pe care nu le poate uita şi de care sufletul său nu se poate despărţi, tânjind de moarte după dânsul. Să ne amintim de frumoasa plângere a evreilor în „robia babilonică", aşa precum au fost redate aceste versuri în vechea tălmăcire a mitropolitului Moldovei, Dosoftei:

La apa Vavilonului.
Jălind de ţara Domnului,
Acolo şezum şi plânsem.
La voroavă că ne strânsem
De te-aşi mai putea uita-te
Ierusalime cetate.

Intre poporul însuşi şi toate aspectele naturii de acolo, toate puterile şi îndreptările tainice din el, e o legătură aşa zicând sacră. E mare păcat să o rupă cineva, aceasta fiind cu adevărat, o crimă faţă de umanitate.

Aşa a fost când hotărîrile Austro-Ungaro-Germanilor ne răpiau nouă, prin odiosul tratat din Bucureşti, aceşti munţi în văile cărora s'a plămădit mai ales neamul acesta românesc, legat de fiecare stâncă a lanţului Carpaţilor.

Când au venit Ungurii

Dar ungurii, amestec de Finesi supuşi şi de Turci conducători, au venit, prin multe popasuri, din larga stepă eurasiatică şi, dacă în cale, li-a convenit Buceagul cu lacurile şi mlaştinile dunărene, bune pentru pescuitul îndătinat, ei s'au simţit multă vreme străini în orice locuri ale aşezării lor definitive, afară de acea pustă în care puteau alerga în voie caii hordii şi în apele căreia se putea căpăta altă hrană decât aceia pe care şi-o pregăteşte printr'o muncă necontenită şi migăloasă, plugarul. Iar Ardealul şi părţile vecine nu puteau să atragă pe războinicii strămoşi, porniţi pe pradă, ai naţiei, prin caracterul neobişnuit pentru dânşii şi răspingător al masivului carpatic.

Cine poate vorbi de dreptate

In al doilea rând, poate vorbi de dreptatea sa un popor deposedat, atunci când nu e vorba de o simplă întreprindere fericită a oştilor sale de odinioară, ci de o pătrundere de la sine făcută, printr'un avânt ce nu se poate opri, al unui popor numeros ce nu mai poate încăpea în sălaşurile sale.

Aşa s'a întâmplat cu Germanii în lenta lor întindere peste Elba şi în ţinuturile cândva locuite de Prusienii păgâni, nu şi în provinciile smulse târziu, de la Poloni. Cum noi am trecut prin forţele populare însăşi şi peste Dunăre şi peste Nistru, dacă Statul ar fi urmat pe aceste sentinele ale neamului, el s'ar fi putut răzima pe aceia că n'a pornit el dintr'o lăcomie brutală sau pentru o zădarnică ambiţie, ci a fost târât de mişcarea alor săi.

Dar nu Ungurii au luat Ardealul şi toate părţile de dincoace de Tisa, ci coroana Sfântului Ştefan, având din partea Papei misiunea de a aduce la botez pe păgâni şi pe ortodocşii „schismatici" şi-a întins un drept de cruciadă perpetuă asupra acestor părţi locuite de creştini, cari nu se întâmplaseră să fie catolici.

Abia ici şi colo, la Alba-Iulia, lângă Episcopi la Cluj la Dej pentru paza defileurilor sau pentru exploatarea minelor, s'au aşezat oficial, mici grupe de populaţie maghiară, restul fiind în timpuri mai nouă o colonizare de agenţi ai puterii militare sau civile. Regii Ungariei au alergat necontenit după elemente străine, pe care să le colonizeze în mijlocul unor indigeni de străveche origine, prea puţini şi prea săraci ca să îndestuleze Vistieria. De aci chemarea Saşilor, aducerea cavalerilor Teutoni, orânduirea de ţărani liberi a Secuilor, iar, mai târziu, subt dominaţia austriacă, aducerea, în Banat, dar şi în Ardeal, ca şi în Bucovina, adăugirea altor elemente germane după sistemul Mariei-Teresei şi a lui Josif al II-lea. Totul e nenatural, meşteşugit, superficial, nimic din esenţa însăşi a Ardealului, nefiind legat de populaţia ungurească venită din deosebite izvoare şi care, de altfel, mai apoi s'a împărţit în trei religii: catolică, reformată, calvină unitariană, fără a mai socoti şi Ungurii dintre Saşi ispitiţi către luteranism.

Nu e deci Ardealul, Banatul, Crişurile, Maramureşul, toată partea pierdută la care râvneşte megalomania răzbunătoare a Budapestei, un patrimoniu popular al Maghiarilor, cum nu este nici leagănul ancestral pentru cei care au venit în triburi şi au trăit mult timp în corturi, fără sate, neavând măcar sensul a ce este un pământ, un ogor, o moşie.

Al treilea, poată vorbi de dreptate pe pământul de care soarta sa însăşi, vrednicia sa l'a ajutat să şi-l însuşească, a desvoltat o civilizaţie a sa.

Pot vorbi de aşa ceva acei Germani de dincolo de Elba. Pot vorbi Italienii în toate colţurile de lume unde au venit cu un comerţ inteligent şi matur.

Nimic, specific unguresc în Ardeal

Dar în Ardeal nimic nu e specific unguresc decât doar unele clădiri mari oficiale în stil aşa-zis naţional, prin anii din urmă ai stăpânirii regimului înlăturat. Nu există nici măcar tipul satului unguresc. În Secuimea de Est se vede foarte bine asemănarea cu vechea aşezare rurală a Românilor: în cele mai multe părţi e tendinţa de a imita sălaşul german de caracter renan al Saşilor, dar mai ales ales forma impusă administrativ de regimul imperial austriac. Iar în cetăţile libere de odinioară totul: zid, fortăreaţă, stradă îngustă, casă cu liniile colţurate, biserici gotice, aparţine civilizaţiei reale, pe care au adus-o germanii veniţi cu gherbeii lor în locuri deprinse până atunci cu alte forme de viaţă-împreunată.

Nu e, afară de catedrala din Alba-Iulia, operă a unui maestru apusean, nici un zid venerabil la care să poată plânge aceia care se socot cei mai nenorociţi oameni din lume pentru că un steag de cucerire, ocrotind o operă de apăsare a căzut subt blăsteme ca o meritată pedeapsă a istoriei.

In sfârşit, dacă nu o „dreptate", măcar o toleranţă se poate căpăta de cine reclamă ceva în spiritul vremii.

Spiritul secolelor de la al XIII-lea la al XVI-lea a permis regalităţii şi nobilimii maghiare să stăpânească dincoace de Tisa. Misiunea apostolică, de cruciadă, era acceptată de conştiinţa vremii. Supunerea, ca element inferior a Românilor se putea îngădui între 1525 când Ardealul şi-a căpătat,

subt prinți deosebiți, libertatea întreagă și 1699 când l-au luat cu armele Habsburgii, într'o epocă în care regimul „statelor privilegiate", a „națiilor" „recunoscute" domina.

S'a putut menține această inferioritate și lipsă de libertate a Românilor, cât timp lumea admitea un imperialism sprijinit pe un fel de „civilizație" administrativă. Indată ce principiul național s'a impus la toți, creând România, precum a creat și Germania și Italia și pregătind întregirile neapărate, orice temei ideologic pentru dominația maghiară înfiptă național abia în 1867, a căzut.

Iar resturile de populație medievală, cu caracter special, ca Secuii, sate răslețe, grupe de coborâtori ai funcționarilor și Evrei maghiarizați din orașe, formând la un loc o patentă minoritate, nu pot fi temeiuri de „dreptate" reanexionistă.

VALORIFICAREA BOGĂȚIILOR BASARABENE

Un aspect pitoresc dela Expoziția fructelor, organizată în toamna acestui an de Primăria Municipiului Chișinău.

Învăţătoarele în serviciile de control

Nu-mi pot da seama de ce până acuma nu s'a pus problema numirii învăţătoarelor în serviciile de control.

Adecă, s'a pus odată sub ministeriatul D-lui N. Iorga, la numirea revizorilor şcolari licenţiaţi, au fost înaintate cereri de către licenţiate, care însă au rămas fără răspuns. Era şi firesc, fiindcă solicitantele n'au pus problema pe terenul ei propriu — vom vedea mai la vale care.

Principial, nimeni nu poate fi contra unor numiri ale învăţătoarelor, cu merite recunoscute, în posturile de subrevizor, revizor şi inspector de control. Învăţătoarele ar trebui să îmbrăţişeze chestiunea şi să lupte pentru ea. E încă un domeniu unde femeia se poate impune şi-şi poate ridica valoarea ei de om.

Mai ales că după războiu sunt multe învăţătoare cu titluri universitare pentru care ar fi o soartă nemeritată în tot timpul carierei lor didactice numai să primească inspecţii, în timp ce prin cultura ce şi-au dobândit-o ar fi poate ele mai curând indicate să facă inspecţie...

Numai că problema funcţiunilor de control încredinţate femeilor trebue circumscrisă după analogia femeilor — inspectoare din învăţământul secundar.

Şi anume : Învăţătoarele numite în control, vor avea de inspectat numai pe învăţătoare.

Pentru această limitare a sferei lor de competinţă pledează următoarele motive :

1. Învăţătorii bărbaţi n'ar primi cu inimă uşoară inspecţiile învăţătoarelor. Dată fiind atmosfera de la noi, dată fiind concepţia bărbatului român despre femei şi capacitatea lor de lucru, o încercare de acest fel e dinainte condamnată la insucces. De aceia nu s'a ţinut seamă de cererile învăţătoarelor de a fi numite în posturile de control, sub ministeriatul D-lui Iorga.

2. Pe de altă parte, nici inspecțiile învățătorilor nu sunt totdeauna lipsite de aprecieri foarte subiective. In peregrinările mele prin satele Basarabiei și Vechiului Regat, am constatat multe cazuri când unele învățătoare abuzau în chip nepermis de bunăvoința excesivă a organelor de control și-și băteau joc de școală... Asemenea considerații cu totul subiective nu vor intra în cumpăna judecății unei învățătoare-inspector, față de o colegă de același sex. Evident, nu generalizăm, dar cazuri sunt, și prin sistemul admiterii învățătoarelor în control, vor fi eliminate, spre cinstea învățământului primar, și aceste cazuri regretabile...

3. Pentru grădinile de copii e bine să fie inspectoare cu pregătire specială care lipsește bărbaților, căci sunt numai școli normale pentru conducătoare de grădini de copii. Deși această carieră a inaugurat-o un bărbat, învățământul frocbelian a rămas apanajul exclusiv al femeii. Iarăși deci necesitatea inspectoarelor —femei.

4. Programul lucrului manual și al gospodăriei la fete e deosebit de cel al băeților și în această materie învățătoarele au o pregătire corespunzătoare, care lipsește bărbaților-învățători. De aceia aprecierea femeii-inspector în acest domeniu, va fi mai justă decât aprecierea inspectorului bărbat.)*

Iată atâtea motive—la cari s'ar mai putea adăoga și altele—care ne formează convingerea că 'învățătoarele—organe de control vor însemna un real progres al învățământului nostru primar.

Ori, acest progres, în vremurile de azi, este condiția sine qua non al conservării și întăririi statului nostru.

V. Harea

*) Cu o condiție : recrutarea organelor de control să nu fie determinată de meschine interese politicianiste. Această condiție, se înțelege, e un postulat general al învățătorimei.

Autoemulaţia

Contra expedientelor şi a modei pedagogice. Graficul progresului.

In lipsa unei puternice conştiinţe individuale şi sociale la membrii săi, societatea modernă a adoptat, pentru a înşela aparenţele unui progres, metode adequate nivelului de raţionalizare şi pătrundere a masselor. Acest fenomen al vieţii sociale de după războiu, se răsfrânge fidel asupra membrilor micii societăţi, şcoala.

Principiile pedagogice abundă. Cei chemaţi să le înfăptuiască — cu şablonul în faţă — deliberează puţin, aplică fără discernământ. Elementarele noţiuni ale complexei naturi copilăreşti sunt nebăgate în seamă, numai pentru a fi în ritm cu „moda", cu „uzanţa". Metoda expedientelor şi-a dibuirilor pedagogice au fost subliniate — pe ici pe colo — cu aplauzele celor mai depline satisfacţii. In educaţia morală mai ales, printr'o fatală deviere, nu s'a putut evita manifestarea instinctivă a unor sentimente egoiste.

Principiului „activismul" — pentru a putea desăvârşi desvoltarea fizică şi intelectuală a elevului — i s'a adăugat „interesul". Acesta, găsindu-se insuficient ca mobil al activităţii copilăreşti, se completează prin „vechiculul acţiunii omeneşti", *stimularea*, obişnuită sub formă de recompensă. Când nici obiectele de studiu şi metoda de predare şi nici „mitul intern", stimularea învăţământului sub orice formă, n'au fost suficiente, s'a recurs la mijloace speciale : emulaţia. *S'a ajuns, astfel, la evaluarea şi aprecierea elevilor, comparându-i între dânşii; deci la valoarea redusă a calificărilor, cari nu răspund cerinţelor de rigorozitate şi precizie.*

Căci dacă termenii : onoare, dreptate, demnitate, etc., sunt pentru copil fără răsunet emoţional, e inutil să amintesc că, *în afara mobilelor psihologice specifice fiecărei vârste,*

trezirea interesului şi dragostei de activitate sunt adevăratul mobil al acţiunii lui. Cu aceste spuse, nu excludem emulaţia, dar într'o formă pe care o vom expune mai jos, ci ne ridicăm contra regimului educativ artificial, întronat în şcolile noastre.

Sentimentele copilului fiind de natură senzorială, vom căuta să le îndreptăm cât mai prudent atenţia spre plăcerile morale. Odată însă cu formarea eului, se nasc sentimentele egoiste: amorul propriu, vanitatea, orgoliul, umilinţa, etc. Va apare apoi preocuparea de succes, cu tendinţa de dominare. *Or, toate aceste sentimente nu-şi pot găsi realizarea, decât în viaţa comună, viaţa şcolară.*

O veşnică luptă — de multe ori tacită, subtilă — se duce între şcolari. Inclinaţiile lor, temperamentul, însuşirile intelectuale naturale, ar părea că toate concură la promovarea vanităţii, orgoliului şi mai ales invidiei, vecină cu ura. Ei nu mai sunt copii, ci doar şcolari. Existenţa lor este o continuă deghizare, simulare, la care îndemânarea şi şiretenia au primul rol. Copiii zişi „buni" în şcoală, pot avea cele mai triste răsbufniri în afară de ea. Alimentaţi sistematic de răsfăţarea părinţilor — orgolioşi de copiii lor — vin la şcoală cu necesitatea de a li se recunoaşte însuşirile. Sufăr când li se pare că n'au isbutit. Doresc să fie lăudaţi — admiraţi chiar — linguşiţi. Incepe apoi comparaţia cu camarazii, care înteţeşte vanitatea. Vin recompensele — materiale: note, premii, etc., — care provoacă orgoliul pe de o parte, umilinţa şi invidia pe de alta.

Care este valoarea notelor şi a clasificaţiei? Sunt aşa de subiective şi relative!... Premiile acordate la finele anului sunt doar mijloc de apreciere justă — pentru observatorul obiectiv — a atmosferei generale ce se desprinde dintr'o sală cu părinţi încrezuţi — copii răsfăţaţi, părinţi modeşti—copii muncitori, dar anonimi. Care va fi răsplata cuvenită copilului al cărui mobil de stimulare n'am fost în stare să-l căutăm şi'n felul de trai, în mediul lui? Ce răsplătire — în alt caz — când natura a fost mult darnică faţă de unii? Cât valorează maldărul de cărţi — premiu — procurat poate de părinţi — acordat copilului cu „blazon", care nu ştie ce poate, dar ştie ce vrea? Nu sunt şi recompensaţi cari îşi

văd prin aceasta, încununarea triumfului de „a părea cum nu-s"? N'aţi suferit încă deziluzia unor însuşiri crezute—la unii elevi — şi asupra muncii depusă de alţii?

E destul, cred. Recompensele astfel concepute, au înrâurire nepriincioasă asupra celor modeşti şi îşi greşesc scopul.

Incurajarea sforţărilor elevului, este o necesitate. Nu se va întemeia însă pe întrecerea camaradului, pentru ocuparea locurilor bune şi obţinerea recompenselor. Chiar compararea între individ şi grupuri restrânse — fiind relativ sănătoasă— nu va fi practicată. Se schimbă însă situaţia când e vorba de acţiunea comună a grupurilor mari, cari au deja o conştiinţă a solidarităţii şi a scopului urmărit.

Dorinţa de a isbuti e pârghia realizărilor şi progresului individual, cu o condiţie, de a se raporta la sine însuşi.

Va avea copilul conştiinţa puterilor sale. Il vom face să înţeleagă ce-i efortul, munca, îşi va face idee despre răspunderea pentru rolul încredinţat şi despre meritele sale. Astfel procedând, vor dispare din clasele noastre, elevii preferaţi. Toţi vor fi judecaţi în raport cu efortul şi conştinciozitatea depusă, fără a evidenţia pe cei cu talente naturale. Activitatea neîntreruptă — la care vor lua parte cu întreaga fiinţă — le va da posiblitatea să simtă folosul sforţărilor proprii.

Lucrările elevilor, de fiecare zi, vor fi colecţionate, pentruca la sfârşitul săptămânii — la unele obiecte — a lunei— la altele, să poată fi compărate cu cele anterioare, încercând o autoemulaţie, deci o întrecere a lui însuşi. Educaţiei morale, în deosebi, i se va atribui rolul cuvenit. Elevul va progresa faţă de sine însuşi prin faptele sale şi convingerea săvârşirii lor. Comparaţia stadiului actual de desvoltare intelectuală şi morală, cu cel trecut, se face de însuşi elevul deprins să fie activ. *Fie în carnete speciale, sau altfel, copilul îşi va desena, printr'un sistem ştiinţific şi cu ajutorul învăţătorului — curba sau graficul progresului propriu.* Odată deprinşi cu efortul intelectual şi moral, elevii noştri vor simţi necesitatea auto-controlului activităţii lor.

Graficul progresului, colecţionarea lucrărilor fiecăruia şi observaţiile noastre culese zi-de-zi, vor putea — cu celelalte măsuri de ansamblu — să pună în adevărata lumină, individualitatea copilului. Zelul exagerat, isvorât din prea marea iubire a unor părinţi, va fi temperat înfăptuind o normală colaborare între ei şi şcoală, care, păstrându-şi o legitimă independenţă, îşi va ajunge scopul.

Const. V. Roşu

Înainte, bravi străjeri!

— PARODIE DE MARŞ —

Înainte bravi străjeri!
Înainte 'nvingători;
Astăzi, mâine, ca şi eri,
Noi vom fi biruitori!..

Patria ne cheamă
Să luptăm, să ne 'nfrăţim
Şi prin muncă roditoare
S'o 'nălţăm; să strălucim!

Noi suntem Străjerii Ţării
Milioane de copii,
Gata toţi la datorie;
Cuib român de vitejii!

Inimi vii şi minţi senine,
Ne-avântăm să cucerim,
Al ştiinţei scump tezaur;
Gânduri noui să făurim...

Suntem izvorul vieţii
Neamului, ce v'a 'nflori,
Pe pământul României
Un traiu nou ne vom urzi.

Iar când soarta ne va cere,
Noi cu toţii vom pleca,
Şi cu braţele vânjoase
Patria vom apăra.

Înainte! deci, copii,
Românește să trăim.
Să trăiască-al nostru Rege
Ţara să ne străjuim!

Onoriu Hâncu

Cooperativele şcolare

La congresul general al învăţătorilor din România, ţinut la Bucureşti în Octombrie 1931, pentru prima dată în mod formal şi cu toată seriozitatea s'a discutat problema cooperaţiei şcolare, luându-se hotărîrea de a se răspândi cooperativele şcolare. De atunci în fiecare an, cooperaţia şcolară forma obiectul discuţiunilor atât la congresele generale cât şi la cele judeţene, până când deziderатul învăţătorimei române a fost legiferat prin noua lege a învăţământului primar din anul 1934. Legiuitorul a dat importanţa cuvenită educaţiei cooperative a tineretului, înscriind în lege activitatea învăţătorilor pe terenul cooperaţiei şcolare ca condiţiune indispensabilă la avansare în grad.

Mulţumită acestui fapt, cooperativele şcolare au luat în scurt timp un avânt puternic ca număr. Sunt judeţe unde există sute de cooperative şcolare. Trebuie să recunoaştem însă că nu toate sunt viabile, nu toate sunt la locul lor, nu toate funcţionează în spiritul legii, având ca scop educarea şcolarilor în spirit cooperatist. O bună parte din ele, — nu vom greşi afirmând că cele mai multe din cooperativele şcolare — sunt considerate ca nişte expediente pentru înaintare în grad: sunt menţinute şi funcţionează atâta timp, până când se înregistrează activitatea extraşcolară a învăţătorului de către organul de control şcolar şi până când el este admis la înaintare în grad. Mai departe cooperativa este abandonată şi sortită să moară.

Şi e păcat, căci dacă curentele noui în pedagogie caută să scape pe copil de plictiseala şi teroarea cărţii, dacă şcoala trebuie scoasă din sfera sufocantă a bucheriei; dacă noua

şcoală activă face uz de toate mijloacele didactice spre a canaliza acţiunile spontane ale copiilor, căutând a face învăţământul cât mai atractiv şi plăcut, — apoi cooperativele şcolare prezintă unul din aceste mijloace minunate, cari păstrează manifestărilor de ordin educativ şi practic caracterul jocului — unica formă de activitate preconizată de copii în toate domeniile vieţii lor.

Ritmul nou în viaţa şcolară cere valorificarea omului încă din frageda lui copilărie, considerând şcoala ca un laborator, unde se oţelesc sufletele şi se conturează caracterele micilor vlăstare, pregătindu-i la lupta pentru existenţă în marea arenă a vieţii de om matur.

Lucrând în direcţia aceasta, învăţătorul se străduieşte a conduce clasa printr'o disciplină bazată pe autoconducerea elevilor, căutând a cultiva în ei spiritul de libertate individuală sănătoasă, care totdeauna se termină acolo unde începe libertatea altui individ şi care îşi găseşte expresia frumoasă în zicătoarea: „Ce ţie nu-ţi place, altuia nu face"!

Spiritul de independenţă individuală trebuie să fie bazat pe conştiinţa că individul face parte din societate, care îl supune la anumite reguli şi reclamă anumite datorii pentru binele general, din respectarea cărora decurg drepturile individuale. Drepturile individuale sunt dobânzile plătite de vistieria societăţii pentru depunerile făcute de membrii săi sub forma de respectarea unor reguli şi obligaţiuni. Şi cu cât datoriile către societate vor fi achitate mai regulat, cu atât mai lesne se vor respecta şi drepturile individuale.

Am luat la întâmplare libertatea, drepturile şi datoriile individuale, cari fac obiectul educaţiei şi învăţământului civic. Nu voiu descrie amănunţit marea şi greaua operă de creştere şi educare ce se face în şcoală, rezumându-mă la constatarea că sufletul copilului, încredinţat şcoalei, trebuie să fie cultivat, instruit şi educat în aşa fel, ca greutăţile vieţii de om matur să le simtă cât mai puţin, fiind pe deplin pregătit ca om de valoare morală şi practică-materială atât spre binele său personal, cât şi al societăţii.

Din acest punct de vedere cooperativele şcolare prezintă, repet, unul din cele mai eficace mijloace de educaţie, păs-

trându-şi caracterul jocului distractiv şi fiind în acelaş timp de mare utilitate educativă în partea ei morală şi practică, un mijloc care concretizează nu numai învăţământul teoretic al cooperaţiei, ci atinge sufletul copilului sub toate feţele sale.

Sistemul economic al cooperaţiei preconizat de toţi economiştii din lume şi recunoscut ca primul născut şi succesor legitim al capitalizmului, care îşi trăieşte ultimele zile în viaţa economică a statelor, are ca bază — ordinea, ca principiu — iubirea şi ca scop — propăşirea. Ordinea în familie, în societate, în stat şi în toată lumea poate fi păstrată numai pe baza dreptei împărţiri a bunurilor materiale în raport cu capacitatea şi cuantumul de muncă prestată de individ. Bunurile materiale agonisite de societate cu respectarea principiului de justă repartiţie şi răsplată a muncii, fiind puse în slujba valorificării morale a omului, — căci altfel ele n'ar merita nici o consideraţiune, — ar contribui la promovarea vieţii intelectuale şi morale a societăţii, razele culturii resfrângându-se cu aceeaşi căldură şi în aceeaşi măsură asupra tuturor membrilor ei.

O problemă foarte grea. Deaceea cooperaţia a înscris în doctrina sa economică principiul iubirii, — cel mai înalt şi cel mai puternic principiu, pe baza căruia s'au întemeiat absolut toate religiunile. Prin iubire se înfăptuesc lucruri mari, se ajunge la rezultate, pe care nu le poate concepe raţiunea rece, — e posibilă deci şi prosperitatea materială şi morală a umanităţii, pe care o are ca scop final cooperaţia.

Aşa dar, noua doctrină a cooperaţiei ia forma celui mai ideal, mai uman şi mai moral sistem economic, sub regimul căruia ar urma să se refacă structura socială în latura ei materială şi spirituală. Din acest punct de vedere cooperaţia oferă un mijloc de educaţie nu numai în şcoală, ci şi în societatea oamenilor maturi.

In serviciul acestui ideal trebuie să se pună învăţătorimea română, îndeplinindu-şi, pe lângă misiunea de apostolat cultural, şi rolul de factor economic. Educaţia economică în spirit cooperatist trebuie să aibă ca scop repunerea Neamului în posesiunea tuturor bogăţiilor ţării, căci e ruşine să fredonăm cu durere suspinul poetului:

Munții noștri aur poartă,
Și noi cerșim din poartă'n poartă.

Animată de aceste gândiri, dăscălimea română nu va mai considera cooperativele școlare ca un simplu expedient pentru avansare în grad, ci le va da importanța cuvenită în marea operă de regenerare a economiei naționale, prin pregătirea tinerelor generații pentru viitorul stat cooperativ.

G. I. Balan

HIGIENA SATELOR

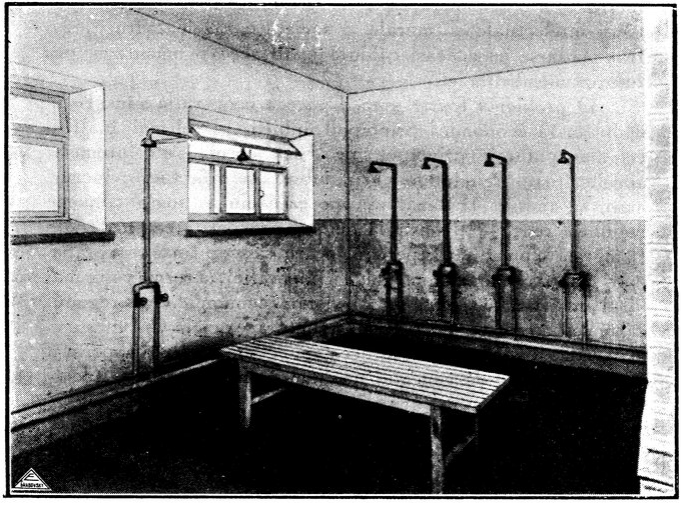

Baia comunală din Hânceşti
(Construită de Prefectura Județului Lăpușna în 1935).

Un discurs, învăţători, şcoli...

Şeful şcoalei româneşti, D-l dr. Anghelescu, a rostit odată cu începutul prezentului an şcolar un discurs la radio.

In acest discurs, între altele, a făcut un apel ca învăţătorii să fie mai cu grijă întru ce priveşte higiena elevilor. A spus chiar de-a dreptul că a găsit elevi cu gunoi sub unghiile lungi, nespălaţi, murdari, netunşi.

Aceste pretenţiuni ale unui şef de şcoală, sunt lucruri elementare, de care nu s'ar cădea să se ocupe un ministru. O face însă, căci sunt de mare însemnătate pentru viaţa copiilor, pe care a observat că învăţătorii, unii natural, le neglijează.

E biciuitor pentru un om ca simţ, să vadă că un ministru face apel ca învăţătorii să îngrijească de tăiatul unghiilor unui şcolar. Asta dovedeşte că între noi s'au găsit mulţi care-şi uită şi cele mai uşoare îndatoriri de învăţător. Căci, dacă e greu să dai unui copil noţiuni abstracte de învăţătură teoretică, nu-i de loc acelaş lucru să-l deprinzi a fi curat.

Are dreptate ministrul nostru să ne facă de râs, spunând unei lumi că învăţătorii din România nu muncesc nici atâta ca să-şi aibă şcolarii curaţi. Firește, nu e vorba de cât de o parte de învăţători, de acei care nu vor să lucreze, puţini la număr comparativ cu mulţimea la datorie, dar destul de mulţi ca să dea impresia că „învăţătorul" nu-i un bun slujbaş.

Aceşti puţini răi între noi au adus totdeauna toate umilirile, toate loviturile asupra tuturor. Nu aceştia au creat situaţia învăţătorului care nu-i azi nici ţăran, nici orăşan? Oriunde mergi şi află cineva că eşti învăţător te priveşte cu milă şi silă, iar ca să însemne ceva, un învăţător trebue să se impună personal odată cu vremea, nici de cum să aibă un rol în calitatea sa de învăţător.

Gândească-se fiecare învăţător la câte-un cunoscut dintre vecinii ce nu-şi fac datoria, la acela care face pe sluga politică şi nu mai are nici-o trecere între săteni, la acela care bea cu părinţii elevilor săi ce nu nai văd în el un educator, la acela care lipseşte dela şcoală des şi nemotivat, semnând ca prezent, înşelându-şi elevii, înşelându-şi şefii, la acela care nu lucrează nimic

în afară de amărâtele ore de clasă în care citeşte gazete sau doarme pe catedră, la acela care-i mort pentru satul unde profesează de ani...

Unul ca acesta distruge ce lucrează zece învăţători buni, distruge nu numai opera colegilor, dar şi prestigiul, numele de învăţător.

D-l dr. Angelescu nu se face de cât ecoul celor văzute, celor constatate, celor ce le ştim şi noi mai bine ca oricine.

Gândească-se fiecare la icoana şcoalei cu tinda dărâmată, cu pereţii coşcoviţi, fără ochiuri la ferestre, cu picioarele tablei rupte svârlite în antreul plin de gropi şi de coji de nucă şi de seminţe de floarea soarelui şi de sâmburi de prune şi de toată lipsa de suflet a învăţătorului cu şase mii de lei pe lună. Gândească-se la clasa cu cele patru bucăţi ale hărţii României bătute, răstignite în cue, cu tablourile boţite prin dulapuri alături de brânză şi varză, cu uşile scrise cu creionul şi creta, cu boţuri de glod gintărite pe podea, cu tabla fără picioare pusă pe un scaun şi rezemată de perete, cu soba dată numai cu lut şi bălegar pe care au crescut ciupercile, cu şcolarii, aşa cum îi descrie ministrul şi cu învăţătorul lipsit de vlagă, preocupat numai cum să se răzbune pe un coleg sau pe un ţăran.

Iată ce vedem. Realităţi ce se pot pipăi şi ce nu vor putea fi remediate din lipsa de organe de control inamovibile şi fără afinităţi politice.

Bunul mers al şcoalei româneşti va trebui încă sute de ani dirijat de control. Avem nevoe de imbold. Aşa e firea Românului. Se supără când e îmboldit, dar recunoaşte că e bine să fie îmboldit. Expresia-i cam tare. Ea se referă însă la acei „anumiţi" învăţători, de care ar trebui să ne desolidarizăm.

Pentru a-i cunoaşte însă, trebue organe de control care să fie cu mult deasupra acelor pe care-i controlează, să li se recunoască dreptatea în aprecieri, să fie priviţi, socotiţi ca şefi într'adevăr, nu ca azi, când politica singură promovează organele de control, ce se poate întâmpla să fie şi buni învăţători, dar nu-i rar cazul când fac parte din chiar pleiada „anumitor" învăţători, pe care apoi îi menajează, îi acopăr, creind astfel în şcoală atmosfera prielnică discursului la radio al Domnului dr. Angelescu, ministrul şcoalei.

Sabin Popescu-Lupu

Muzeele şcolare săteşti

Mulţi ani au trecut de când am întreprins studierea trecutului geologic şi arheologic al Basarabiei. Am cercetat deja o suprafaţă destul de întinsă. Unele locuri, prin interesul ştiinţific ce ni-l oferă, m'au făcut să mă opresc asupra lor ceva mai mult. Altele mi-au impus să revin chiar şi în alţi ani, pentru noui cercetări şi colectări de material.

Studiile geologice şi arheologice ale Basarabiei, după cum şi de alte domenii ştiinţifice, au început să fie urmărite încă din secolul trecut. Pentru multe chestiuni s'au înregistrat deja rezultate bogate şi frumoase. Cu toate acestea se poate spune, fără a se exagera, că teritoriul Basarabiei—prin abondenţa şi varietatea materialului ce-l oferă cercetătorului avid de muncă şi dornic de contribuţii ştiinţifice — continuă să ofere un teren aproape virgin. Din cauza aceasta Basarabia ar putea fi considerată ca o *terra incognita.* De altfel stări similare ne oferă şi multe alte regiuni de pe teritoriul întins şi variat al ţării noastre frumoase; încât, putem spune: dorinţa de muncă să fie, loc însă este de ajuns pentru oricare cercetător serios.

Cu ocazia cercetărilor mele şi colindărilor pe meleagurile întinse ale Basarabiei noastre scumpe, admirată şi cântată de multă lume ce o cunoaşte mai de aproape [1]), am căutat —în limita posibilităţilor—să mă interesez pe la şcoli despre materialul ce—eventual—figurează în muzeele şcolare, dacă atare există. In majoritatea cazurilor, obţineam dela condu-

[1]) Părţi foarte impresionate despre frumuseţea şi bogăţia Basarabiei găsim în cărţuliile Prof. Al. Borza (dela Univ. din Cluj): a) **„Impresii din Basarabia"** No. 3 din *Bibl. de Popular. Grăd. Boţan d. Cluj,* 24 pg. Cluj, 1935 (v. de asemenea în *„Patria"* An. XVII No. 217 şi 219, şi b) **„Basarabia noastră"** (conferinţă ţinută la ateneul Român.) 20 pg. Bucureşti-Cluj, 1936. (v. de asemenea Revista *„Societatea de mâine"* vol, XIII 1936, No. 2 şi 3).

cătorii şcoalelor răspunsuri negative; uneori chiar exclamaţiuni de uimire, deşi teritoriul satului oferă material bogat pentru înjghebarea unei colecţii interesante şi utile pentru şcoală sau şi pentru muzeele mari de ştiinţă pură.

M'am bucurat şi am pus mari speranţe, când am înştiinţat că pentru detinitivări, avansări etc. urmează să se ţie socoteală şi de muzeele şcolare.

Tragerea de inimă ce emană din sufletul dascălului plin de idealizm, apoi şi obligativitatea menţionată, au făcut ca —în scurt timp—numărul muzeelor şcolare să sporească, iar colecţiile lor să se îmbogăţească.

Dar... orice reformă este urmată de adaptări, eschivări etc. Astfel, în ultimii ani, am avut ocazia să mă conving că numeroase piese dintr'o colecţie şcolară treceau—provizoriu—într'o altă şcoală, a cărei învăţător era în aşteptarea vreunei inspecţii.

Am fost plăcut impresionat înştiinţând că în primăvara anului şcolar trecut, Revizoratul Şcolar al jud. Hotin, organizase o expoziţie interşcolară la Briceni, apoi—mi se pare—şi la Hotin. Consider că prin atare manifestări şi concurări se va păşi spre atingerea unor rezultate frumoase.

— Prin concursul învăţătorilor, ştiinţa adesea a făcut noui paşi. Avem exemple multe luate din ţară şi din streinătate. Meritele acestor dascăli, cu suflet şi pentru ştiinţă, au fost relevate întotdeauna în operele la care—sub o formă sau altă—au contribuit, iar numele lor s'a imortalizat în analele ştiinţei.

Prin plimbările—excursiunile cu elevii prin jurul satului adesea se pot face descoperiri geologice, paleontologice, arheologice etc. interesante, şi chiar importante, atât din punct de vedere muzeal cât şi din acela pur ştiinţific.

Ori, material interesant se poate găsi adesea chiar prin casele sătenilor, ca: monede şi diferite obiecte vechi sau chiar antice-arheologice, nu arare-ori se întâlnesc şi diferite fosile (oase, scoici etc. de animale dispărute), etc. Adesea săteanul nostru toate acestea le strânge fie ca o curiozitate, fie că le păstrează ca o amintire... „dela bătrâni". Tot la ei, mai ales prin gospodăriile bătrâneşti, se mai întâlnesc obiecte, ce —

Adevărul de azi

Adevărul, vechitura,
Stă chircit la judecată.
De pe bănci, înfuriată
Își revarsă toată ura,
Murmurând, opinia.

II.

— Adevăr, tu, scornitură
Se pornește procurorul.
Adevăr ce turburi sborul
Vieții, lumii, — secătură,
Ai jignit opinia.

III.

Ce te-amesteci între oameni
Și svârli piatra'n apă lină
Neguri dulci le faci lumină
Și stăpâni prefaci în fameni,
Răscolind opinia?

IV.

Ce te-amesteci dacă'n lume
Fericirea stăpânește?
Dacă'n viață floarea crește
Fără tine, ce faci spume
Împroșcând opinia?

V.

Vezi pârjol pe unde trece
Pasul tău de foc și fiere?
Nu'nțelegi că timpul cere
Cald și moale? Tu ești rece,
Aspru, crud, c'opinia!

VI.

Vezi familii disperate,
Ceartă'n urmă-ți, destrămare?
Tu le-arăți la fiecare
Vina care moartea'mparte,
Turburând opinia.

VII.

Vezi boeri, vezi sărăcime?
Toți te-alungă, te blestemă.
Tuturora le e teamă
De-a ta aprig i cruzime,
Ce'n fioar' opinia.

VIII.

Adevăr ce porți în tine
Plânset, chinuri, prăbușire,
Limpezimea ta din fire
N'o mai vrem, căci ea-i suspine!
Viață vrea opinia.

IX.

Adevăr, — venin, otravă,
Cocoloș cu răutate, —
Omenirea vrea dreptate:
Cere capul tău pe tavă!
— Da! — răcnește-opinia.

X.

Și pe sus mulțimea-l duce
Capu-i tae, l-ard în groapă,
Munți de glod peste el sapă.
Și la cap îi pune-o cruce
Fericit' opinia.

* * *

Dar a doua zi poporul
Scormonește'n plânset scrumul
Culegând din groapă fumul.
Și din **petici** *adevărul*
Îl învie — opinia.

Sabin Popescu—Lupu

In concluzie: *se impune ca să se dea o atenţie mai mare Muzeelor şcolare. Ele vor servi ca un puternic stimulent de a cultiva sufletul copilului şi dragostea lui faţă de manifestările din trecut şi din prezent ale pământului şi neamului nostru. Cultivarea acestor stări, mai târziu—la maturitatea tineretului,—fără îndoială că vor contribui) la noui şi mai însemnate progrese ale poporului nostru.*

Apoi: să existe o colaborare strânsă între dascălii (inclusiv profesorii) şi ceilalţi intelectuali dela sate şi dela oraşe—dintr'o parte—şi persoanele specializate în diferite ramuri ştiinţifice—din altă parte. Prin atare colaborări se vor atinge, chiar din viitorul cel mai apropiat, progrese şi aprecieri înălţătoare nu numai în faţa prietenilor noştri, dar chiar şi în faţa duşmanilor noştri, fapt ce-i va determina să fie mai rezonabili.

— Pentru anii viitori îmi propun să înregistrez, treptat, colecţiile mai însemnate ale muzeelor şcolare sătesti. Mă voiu opri şi asupra persoanelor, cari, prin bunăvoinţa şi concursul lor, au contribuit la crearea lor, sau au colaborat la descoperiri însemnate şi la progrese ştiinţifice.

Prof. **Moroşanu Nic. N.**
doctor în ştiinţe

SĂRBĂTOAREA FRUCTELOR

Un car alegoric din procesiunea festivă „Bachus redivivus" organizată de primăria municipiului, în cadrul „Lunei fructelor".

Adevărul de azi

Adevărul, vechitura,
Stă chircit la judecată.
De pe bănci, infuriată
Își revarsă toată ura,
Murmurând, opinia.

II.

— Adevăr, tu, scornitură
Se pornește procurorul,
Adevăr ce turburi sborul
Vieții, lumii, — secătură,
Ai jignit opinia.

III.

Ce te-amesteci intre oameni
Și svârli piatra'n apă lină
Neguri dulci le faci lumină
Și stăpâni prefaci in fameni,
Răscolind opinia?

IV.

Ce te-amesteci dacă'n lume
Fericirea stăpânește?
Dacă'n viață floarea crește
Fără tine, ce faci spume
Improșcând opinia?

V.

Vezi pârjol pe unde trece
Pasul tău de foc și fiere?
Nu'nțelegi că timpul cere
Cald și moale? Tu ești rece,
Aspru, crud, c'opinia!

VI.

Vezi familii disperate,
Ceartă'n urmă-ți, destrămare?
Tu le-arăți la fiecare
Vina care moartea'mparte,
Turburând opinia.

VII.

Vezi boeri, vezi sărăcime?
Toți te-alungă, te blesteamă.
Tuturora le e teamă
De-a ta aprigă cruzime,
Ce'n fioar' opinia.

VIII.

Adevăr ce porți in tine
Plânset, chinuri, prăbușire,
Limpezimea ta din fire
N'o mai vrem, căci ea-i suspine!
Viață vrea opinia.

IX.

Adevăr, — venin, otravă,
Cocoloș cu răutate, —
Omenirea vrea dreptate:
Cere capul tău pe tavă!
— Da! — răcnește-opinia.

X.

Și pe sus mulțimea-l duce
Capu-i tae, l-ard in groapă,
Munți de glod peste el sapă.
Și la cap îi pune-o cruce
Fericit' opinia.

* * *

Dar a doua zi poporul
Scormonește'n plânset scrumul
Culegând din groapă fumul.
Și din **petici** *adevărul*
Il invie — opinia.

Sabin Popescu—Lupu

Necesitatea academiilor pedagogice

Necesitatea unei funcțiuni se apreciază după valoarea și capacitatea de muncă a omului ce o exercită. Omul bine pregătit și îndrumat sănătos, posedând cunoștinți generale și de resort suficiente, își croește singur un drum larg, distinct, pe panta — ce ar trebui să urce — a funcțiunii sale. Potențialul de contribuție la suma îndatoririlor sale cetățenești va fi maxim. Atmosfera ce i se va creia în jur, va fi o atmosferă de simpatie, admirație și respect. Prestigiul său va genera prestigiul corpului din care va face parte.

Iată adevăruri fără putință de a fi contrazise, însă pe cât de categorice, pe atât de neglijate. Și e foarte trist că tocmai în ceeace privește învățătorimea se comite o permanentă nedreptate.

Se înființase — sunt destui ani de atunci — o așa numită „secție pedagogică universitară", în care învățătorii sârguitori se perfecționau în arta atât de delicată a educației, — instituție viu salutată de învățătorime și dela care se aștepta o continuă regenerare, un continuu stimul.

Dar lucrurile bune totdeauna se primesc cu aversiune.

S'au invocat motive, mai mult sau mai puțin șubrede, și promițătoarea „secție" s'a văzut cu ușile ferecate. Calcule mărunte, desigur, și meschine au prefațat actul acesta. Oare îi mai trebue învățătorului orizonturi universitare? Nu-l facem prea pretențios? Poate că aspiră la vre-o catedră în învățământul secundar... Și apoi avem atâția titrați...

In îngâmfarea și suficiența care ne caracterizează, suntem preocupați mai mult de plasarea titraților și nu de formarea lor, de clădiri de locale și nu de clădiri de suflete. Niciodată un popor nu va pieri dacă va avea titrați, cât mai mulți titrați. Porțile

şcoalelor să fie larg deschise, ca să pătrundă şi dintre păturile sănătoase elemente proaspete, viguroase. Un popor piere însă prin inaniţie dacă îşi trage duhul din economie, ezitare şi suficienţă.

In ceace-l priveşte, învăţătorul trăeşte la sat. Şi nu singur. Preotul, notarul, doctorul, agronomul, etc. il secundează în munca sa de ridicare social-morală a populaţiei,—sau mai bine zis toţi aceşti fermenţi educativi ar trebui să-şi întregească osârdiile pentru încoronarea unui spor de reuşită apreciabil. Cum se simte bietul absolvent à 7-8 clase normale pe lângă universitatea d-lui doctor şi agronom, sau teologia preotului din acea localitate... Dar nu numai acesta ar fi motivul.

In ştiinţa pedagogică actuală experimentalismul, psihotehnica, educaţia anormalilor au materializat în alte ţări principiile create în institute, laboratorii harnice, unde învăţătorul îşi poate plasa ştiinţa şi elanul în chip magistral.

Căile deschise acum în domeniul educaţiei de psihoanaliză freudiană, de şcoala dela Nancy, de aşa zisa terapeutică a sufletelor, sunt enorme. Rolul învăţătorului nu mai este acela de propunător „ex cathedra", ci şi de medic, medic sufletesc.

Conştient de aceasta, tineretul învăţătoresc cere redeschiderea „secţiei pedagogice universitare", ori înfiinţarea unei alte şcoli superioare echivalente, indiferent cum s'ar numi, în scopul destul de nobil de a-şi prelungi şi umilul învăţător pregătirea intelectuală şi profesională cerute imperios de realităţile sociale ale vremurilor de azi.

Ion Bădărău

Seară de vară

Faptul zilei, plin de vrajă şi de sbucium,
Stă s'apună.
Plânge clopotul de-aramă, viers de bucium
Se răsună.
Apa morţilor plutește, picurândă
Prin vălcele.
Fug pe rânduri în poiană, să s'ascundă
Păsărele.
Un miros de romaniță se ridică.
Şi din vie,
Către soare, a sburat o păsărică
Aurie.
Raze blânde, zumzet dulce, viers de fluer,
Tot se'ngână,
Cu'n caval, care-l aduce vântu'n şuer
Dela stână.
Colo'n vale printre sălcii s'oglindește
Luna'n ape.
Turma vitelor din câmpuri, ici sosește
Să s'adape.
Dintr'o parte'ntr'alta plopii, lângă soare
Stau de strajă.
Prin văzduh şi prin poene: numai floare,
Numai vrajă.
Soarele s'ascunde'n taină, printre frunze
Argintoase.
Zboară'n iarbă şi prin aer mii de gâze
Maiestoase.
Şi din văi, din fundătură, noaptea sură
Se pornește.
Piere după dealuri ziua cu căldură!..
Şi-amurgește!

Gr. Maximilian

Cum ar trebui organizată întreţinerea materială a şcoalei primare?

Răspunsul colegului N. Olaru

Oricare i-ar fi denumirea ce i s'ar da de noua legiuire ce se plănueşte, *Comitetul şcolar trebue să fie o instituţie viguroasă de asistenţă şi emancipare a învăţământului primar de sub tutela* **tuturor nevoilor** *şi lacunelor politicianiste.*

Nevoile şcoalei şi-a învăţământului primar, se pot grupa în trei mari categorii:

a) Construcţii şcolare.

b) Intreţinerea şi gospodăria şcolară şi

c) procurarea mijloacelor materiale pentru învăţământul şi educaţia copiilor.

Satisfacerea acestor nevoi necesită firește fonduri însemnate.

Deci, cari vor fi, în viitor fondurile Comitetelor şcolare?

Cum se vor acoperi aceste fonduri e lucrul cel mai interesant pentru noi şi, aici trebue să ne dăm părerea noastră şi să cerem ca să fie imediat şi integral transformată în fapt, cu un ceas mai devreme.

1. In viitor, *comunele* vor contribui *anual* nu cu *procente derizorii* din veniturile lor, ci cu sume fixe şi precise stabilite prin lege. De exemplu: se vor fixa *categorii* de comune, după numărul locuitorilor. O comună cu 200 capi de familie, va contribui cu suma de 16.000 lei, iar una cu 800 capi de familie cu 64.000 lei, socotindu-se un impozit de 80 lei, de fiecare locuitor pentru învăţătura copiilor.

Aceste venituri să se încaseze de *agenul de urmărire* al percepţiei respective cu aceeaş chitanţă cu care încasează pentru „Stat", „Camera agricolă", „drumuri" etc. şi să le depună la Administraţia Financiară sau direct *Comitetelor şcolare,* pe baza unei recipise de depuneri. Aceste fonduri, odată asigurate, să se repartizeze fiecărei şcoli după norme speciale şi dinainte stabilite prin noua lege, de către Consiliul de conducere al fiecărui Comitet şcolar, în parte.

2. Alt izvor de venit sunt loturile şcolare Aceste loturi nu vor mai fi arendate sub nici un motiv, ca până în prezent, ci cultivate de Consiliul şcolar pentru nevoile fiecărei şcoli.

Aici, e o nedreptate ce s'a făcut şcoalei la împroprietărire şi vom vedea mai departe dece. Aceste loturi trebuesc comassate. Adică dacă într'o comună sunt mai multe şcoli şi au fost toate împroprietărite cu câte 6 ha., sau comuna e formată din mai multe sate apropiate şi sunt în patru sate, patru loturi şcolare, ele trebuesc aduse toate la un loc apropiat tuturor şcoalelor din comună, formând un lot de 24 ha. pământ arabil, şi lucrat sub supravegherea unui agronom şi a învăţătorilor directori de şcoli,—împreună cu toţi copiii dela şcolile din comună, ca un lot nedivizat.

In medie, venitul lotului şcolar ar fi de 1000 lei ha. dublu cât se realizează prin arendă, ceeace ar face alte 24 mii de lei, *plus folosul incomensurabil din punct de vedere agricol şi cultural.*

Pentru aceasta însă, este nevoie şi de o lege specială cu articol *unic,* urgentă şi salvatoare pe motiv de *expropriere* sau *schimb* cu scop de utilitate publică —De nedreptatea de care am pomenit trebue să se ştie că dacă *Bisericelor,* care au mai puţină nevoie ca *Şcoala,* pentrucă acolo intervine şi jertfa binefăcătoare şi benevolă a drept-credincioşilor, li s'a dat câte 12—18 ha. *„de parohie"*,—apoi, trebuia ca şi d- fiecare direcţie de şcoală să se dea tot câte 12 ha.

Deaceea cerem ca din rezervele rămase dela împroprietărire să se dea pentru fiecare comună, încă câte 20 hectare de pământ pentru fermele şcolare model. Ministerul de agricultură trebue să ne susţină doleanţa noastră, pentru că e şi în folosul ra-

ţionalizării agriculturei. Atunci ar fi în fiecare comună câte un *punct agricol şcolar*, în întindere de aproape 50 ha.

3. Vine apoi rândul *Mânăstirilor*, care ar fi bine să dea din munca şi veniturile lor o cât de mică parte bănească pentru şcolile primare. Nu mai zic că ar fi bine ca şi fiecare *parohie* să dea şcoalei măcar o mie de lei pe an şi încă ar fi bine venită, ştiind că această *mie* e spre ajutorarea copiilor săraci, ce trebue duşi şi ei la Sf. Biserică.

4. Aşijderea, pentru formarea capitalului ce trebue acum învestit pentru procurarea inventarului *viu* şi *mort* pentru lucrarea raţională a pământului şcolar, să se înfiinţeze şi un *timbru de un leu* pentru **„cultura copiilor"**.

In felul acesta, după socoteala noastră, s'ar realiza în fiecare an o sumă de aproape 100.000 până la 150.000 lei, dacă nu şi mai mult, pentru şcolile din fiecare comună cu care s'ar putea realiza lucruri frumoase şi înălţătoare.

Să trecem acum la principiile de organizare ce trebuesc să stea la baza conducerei şi fiinţei *comitetelor şcolare*, din care trebue să facă parte toţi părinţii de copiii înscrişi în şcoală; însă, pe baza unor formalităţi de înscriere şi-a unei cotizaţii de cel puţin 20 lei, percepută odată pentru totdeauna. Prin noua lege trebue să se facă o distincţie între Comitetul şcolar — *o comunitate şcolară bine închegată şi Consiliul dirigent* al acestui comitet şi în care trebue să intre neapărat şi *de drept* toţi învăţătorii şi învăţătoarele dela toate şcolile dintr'o comună. Aceasta e familia educativă a satului. Pe lângă învăţători mai pot intra de drept preotul satului, notarul sau alte personalităţi culturale din comună. Pe lângă ei, pot fi aleşi dintre cei mai luminaţi părinţi de copii 3—4 consilieri, cu drept de vot. Mai pot fi membri în comitetul şcolar şi *de onoare*, dintre donatorii şi susţinătorii instituţiei şcolare.

Preşedintele Consiliului şcolar dirigent nu poate să fie altul decât un învăţător ales sau alt consilier, numai dacă îndeplineşte condiţiunea ca să aibe 4 clase secundare.

Ar fi bine ca preşedintele să fie unul din directorii de şcoli.

Cassierul Consiliului să fie un învăţător *definitiv*, ales pe termen de 3—4 ani. Secretar tot unul din învăţători, însă cu rândul, subt formă de stagiu de un an sau doi.

Directorii de şcoală ce n'au fost aleşi ca *preşedinte, cassier ori secretar*, să fie *administratori delegaţi*, iar ceilalţi consilieri să fie **cenzori.**

ştinem aceasta, ca o condiţie de emancipare şi pentru ă învăţătorii sunt apţi să conducă gospodăria şcolară ıestecul politicei şi-a celor nechemaţi.

M. I. P. va deţine rolul important îndrumător şi controlor al gestionarilor, care trebue să prezinte o garanţie de cinste.

Se va organiza şi un serviciu technic pentru lucrările edilitare şcolare puse la dispoziţia comit. şcolar comunal sau judeţean.

Aşa vedem organizarea viitoare a Comitetelor şcolare însă cu o singură restricţie: *aplicarea obligativităţii şcolare să fie dată prin noua lege pe seama organelor comunale administrative ori poliţieneşti.*

Răspunsul colegului Spiru Vutcaru

In viitor, întreţinerea şcoalei ar trebui să fie organizată astfel: Toate sumele cuvenite şcolilor dintr'un judeţ trebue să se centralizeze fie la prefectură, fie la revizorat ori comitetul şcolar judeţean. O comisiune compusă din revizorul şcolar, Preşed. comit. şcolar judeţean şi directorul şcoalei respective, va încheia la începutul fiecărui an şcolar la faţa locului, o notă de toate sumele necesare şcolii. Aceste sume se vor achita directorului şcoalei respective, care va face toate angajările şi plăţile necesare întreţinerei şcoalei. La fiecare şcoală primară rurală va funcţiona un comitet şcolar, compus din trei săteni membri aleşi, directorul şcoalei ca preşedinte şi toţi învăţătorii şcoalei membri de drept.

Preşedintele comitetului şcolar, directorul şcoalei, va putea să desemneze din sânul comitetului un secretar care-l va ajuta la toate lucrările de cancelarie. Gestionar—directorul şcoalei cu întreg comitetul.

Pe lângă sumele ce se vor afecta fiecărei şcoli de către administraţia judeţeană, sau revizorat, comitetul va putea să administreze şi alte sume provenite fie din donaţii, fie din subvenţii date de la primărie.

Astfel organizată întreţinerea materială a şcolilor, s'ar şti precis cine trebue să aibă grijă de şcoală, şi cine să fie sancţionat în cazuri de neglijenţă; nu ca astăzi când nu ştii unde şi cui să te adresezi, deoarece primarul te trimite la comitetul şcolar, d. secretar al comitetului la preşedinte, iar acesta te trimite înapoi deoarece n'are nici o putere.

Centralizarea sumelor este necesară, deoarece sunt unele comuni bogate care au sume mari şi şcoli bine dotate, iar altele sunt sărace, au bugete mici şi nevoi mari. Cu acest sistem s'ar ridica la o stare mai înfloritoare şi şcolile satele mici, deoarece după lege învăţământul trebue la fel pe tot cuprinsul ţării! Toate şcolile trebue întreţinute la fel după necesităţile locale.

Buletinul profesional

Mica înţelegere a învăţătorilor. In ziua de 1 Noembrie a avut loc la Praga, congresul jubiliar al Asociaţiei învăţătorilor cehoslovaci, pentru 10 ani dela aniversarea Asociaţiei, participând pe lângă numeroşi învăţători, ministrul instrucţiunii, d. Franke, precum şi reprezentanţi ai învăţătorilor din diferite ţări.

Din partea învăţătorilor români, a participat preşedintele Asociaţiei generale, d. D. V. Ţoni. In discursul ţinut d-sa a spus, între altele următoarele:

„Mulţumesc preşedintelui dvs. şi amicului meu Vlasak, pentru cinstea ce mi-a făcut invitându-mă la acest congres jubilar; îi mulţumesc că mi-a dat astfel prilejul să vă aduc salutul cordial al celor 45.000 învăţători din România, grupaţi toţi într'o singură Asociaţie, aceea pe care o prezidez.

Primirea de neuitat pe care poporul d-vs. a făcut-o Regelui Carol al României şi care a avut un atât de puternic răsunet în lumea întreagă—a pecetluit pentru totdeauna prietenia dintre poporul cehoslovac şi cel român.

Trecutul nostru de suferinţi şi lupte înverşunate pentru libertatea naţională, interesul comun de a apăra şi păstra această scumpă libertate, obţinută printr'o credinţă neclintită şi o supremă sforţare, nevoia de a putea să ne desfăşurăm în linişte munca pentru cultura şi civilizaţia umană şi, mai presus de toate, imperioasa datorie de a veghea să nu fie tulburată pacea lumii, au impus această alianţă a ţărilor noastre şi a Jugoslaviei.

O alianţă ca să fie tare şi durabilă trebue însă să se bazeze pe cunoaşterea reciprocă a popoarelor aliate.

Pentru îndeplinirea acestui comandament, învăţătorii pot juca un rol de mare importanţă, de importanţă decisivă

Trebue ca noi învăţătorii să ne cunoaştem unii pe alţii în concepţiile, idealurile şi metodele noastre de lucru.

Să pornim deci la lucru, cu ardoare, căci aşa ne poruncesc împrejurările, iar noi, învăţătorii, trebue să fim la înălţimea acestor împrejurări.

In serviciul acestei idei, crearea unui organism comun de acţiune este de urgentă necesitate şi acest organism nu poate fi altul decât Mica Înţelegere a învăţătorilor.

Pentru a se păşi la realizarea ei, mi s'a dat deplin mandat de către Asociaţia mea şi—după cum mi s'a spus—şi preşedintelui d-vs. i s'a dat împuternicire în acest sens.

Rămâne acum să obţinem şi adeziunea colegilor jugoslavi—şi să nu fie nici o îndoială c'o vom obţine.

Cu aceste gânduri şi cu aceste sentimente doresc deplină isbândă lucrărilor congresului".

In actuale împrejurări politice, când cele trei popoare aliate au nevoe mai mult ca oricând de o colaborare strânsă şi solidară pentru a preîntâmpina şi respinge pericolul revizionist, propunerea d-lui *D. V. Ţoni* de a se pune bazele Micei Înţelegeri a învăţătorilor, capătă o deosebită şi îmbucurătoare semnificaţie.

Să sperăm că în timpul cel mai scurt ea va fi realizată într'o puternică organizaţie profesională, pusă în slujba păcii, dreptăţii şi a liniştei în Europa Centrală.

* * *

Reţineri ilegale din salarii. Primim din partea Asociaţiei generale a învăţătorilor din România, următoarea adresă:

Vă transmitem mai jos, comunicatul Comitetului Central, întocmit de d-l vice preşedinte *I. N. Ciolan*, care s'a prezentat şi d-lui ministru Dr. C. Angelescu, în acest scop, privind reţinerile forţate ce se fac de revizoratele şcolare, din salariile învăţătorilor.

Comunicatul n'a putut apărea — nu ştim din ce motive — în întregime în ziarele la care a fost trimis.

Vă rugăm a face, prin mijloacele de care dispuneţi, să fie adus la cunoştinţă colegilor din acel judeţ, membri ai Asociaţiei.

COMUNICAT,

De ani de zile Asociaţia noastră se străduieşte să-şi înalţe în Capitala ţării un local propriu care să ne facă cinste, precum şi aşezăminte de asistenţă, mai ales pentru colegii loviţi de tuberculoză.

De ani de zile Asociaţia Generală şi secţiile ei judeţene întâmpină ostilitatea organelor administrative şcolare, cari fac dificultăţi la strângerea cotizaţiilor membrilor lor.

Un ordin recent, pornit dela Ministerul Instrucţiunii, dar fără asentimentul Domnului Ministru d-r C. Angelescu, către revizorii şcolari, impune învăţătorilor să plătească 10% din leafa depe o lună, pentru construirea unei şcoli normale de fete la Predeal, în care să fie întreţinute fiicele orfane de învăţători, precum şi pentru întregirea localului şcoalei normale de fete din C. Lung-Muscel, care va fi transformat, se spune, în sanator pentru învăţătorii suferinzi.

Măsura luată de organele administrative ale Ministerului şi reţinerea cotei de 10% de către unii revizori, este abuzivă şi nedreaptă.

Protestele unanime, venite din toate colţurile ţării dela colegii, cărora li s'a şi reţinut cota de 10%, fie chiar şi în două rate, au fost aduse la cunoştinţa d-lui ministru d-r C. Angelescu, de conducătorii Asociaţiei, fapt care a determinat pe d-l ministru să dea ordin telegrafic tuturor revizorilor ca să restitue la cerere sumele reţinute.

Comitetul Central prin adeziunile scrise ale membrilor săi, protestează împotriva măsurii luate de organele administrative şcolare de a se face reţinerea amintită, pentru următoarele motive:

a) Nu se poate reţine nici un ban dela învăţători, fără asentimentul lor, pentru construirea de şcoli normale *cari vor aparţine Statului,* fie chiar şi în cazul când într'însele vor fi primite fiicele orfane de învăţători.

b) Statul este obligat ca în actualele şcoli normale să

primească pe fiii şi fiicele orfane de învăţători, fără să fie nevoe de o şcoală specială pentru acest scop.

c) Statul n'a ajuns, credem, în situaţia de a stoarce banii dela învăţătorii copleşiţi de atâtea greutăţi şi cu salarii de mizerie, mai ales cei 20.000 învăţători începători, pentru a clădi noui şcoli normale.

d) Opera de asistenţă pentru învăţători—cu banii învăţătorilor—nu poate fi făcută de altcineva decât de învăţători prin conducătorii organizaţiilor lor profesionale, aşa cum s'a făcut şi până acum. Cele peste 10 sanatorii la munte şi la mare, construite de învăţători prin secţiile judeţene, administrate de învăţători, sunt dovada unei opere de asistenţă de netăgăduit. Alte sanatorii şi case de odihnă sunt în curs de construcţie.

e) Strângerea în mod abuziv a sumei de circa 20 milioane de lei şi administrarea lor de către un comitet şcolar fără participarea învăţătorilor prin reprezentanţii lor legali, este un act împotrivă căruia protestăm cu toată energia.

f) Ministerul poate face şi este dator să facă şi operă de asistenţă pentru învăţători şi şcolari, dar din bugetul său.

g) Învăţătorii în actualele împrejurări, când sunt în pragul iernii, cu copii la şcoală, cu salarii grevate de reţineri, nu pot admite nici o altă reţinere.

Pentru aceste motive, Comitetul Central cere d-lui ministru Dr. C. Angelescu, apărătorul tuturor intereselor lor, să dea ordin categoric tuturor revizorilor şcolari ca să restitue imediat sumele reţinute până azi pentru orfelinatul dela Predeal.

Domnii Preşedinţi ai tuturor secţiilor judeţene unde s'au făcut asemenea reţineri, pot interveni în numele Asociaţiei la revizoratele şcolare respective, cerând restituirea sumelor reţinute, comunicând şi Asociaţiei generale demersurile făcute.

In cazul când revizoratele şcolare nu vor restitui sumele reţinute abuziv, colegii sunt îndemnaţi a se adresa justiţiei.

Credem însă, că d-l ministru Dr. C. Angelescu şi de data aceasta va fi de partea învăţătorilor cari şi-au pus în toate timpurile grele nădejdea în D-Sa şi va curma acest abuz.

Comitetul Central

Asociaţia noastră judeţeaaă fiind informată că aceste reţineri ilegale urmează să se ia şi dela învăţătorii acestui judeţ, de I. Arhip a expediat Sâmbătă 7 Noembrie a. c. următoarea telegramă d-lui D. V. Ţoni.

„Invăţătorimea lăpuşneană indignată protestează contra măsurii ilegale şi abuzive de reţinere a 10% din salar. Interveniţi energic pentru contramandarea ordinului".

In consecinţă reţinerea fiind ilegală, colegii cari nu doresc să contribue la formarea fondului respectiv, sunt în drept a nu admite să li se reţină suma forţat, reclamând imediat eventualele abuzuri Asociaţiei noastre.

* * *

Front comun cu profesorii pentru apărarea drepturilor materiale. In urma consfătuirei ce a avut loc între conducătorii învăţătorimei şi a profesorilor secundari, s'a stabilit o înţelegere între Asociaţia noastră şi cea a profesorilor secundari, pentru acţiune comună în chestia salarizării.

Secţiunile judeţene vor fi anunţate la timp, de felul cum se va desfăşura această acţiune,—iar colegii să fie gata, toţi până la unul, a răspunde la chemare când li se va cere.

* * *

Pentru „Casa învăţătorilor" din Bucureşti. Preşedintele Asociaţiei generale a rugat pe d. primar general al Capitalei să fixeze locul din Piaţa 8 Iunie, pe care urmează să se ridice „Casa învăţătorilor".

D. primar a comunicat că lucrările pentru distribuirea locurilor în viitoarea Piaţă 8 Iunie, sunt în curs şi în 2—3 săptămâni vor fi definitivate.

Primaria ne obligă însă să începem clădirea cât mai repede şi ea să fie de mari proporţii, cum vor fi şi celelalte clădiri din această piaţă.

Conducerea centrală apelează călduros la asociaţiile judeţene să purceadă cu energie şi fără întârziere la strângerea fondurilor, iar pe de altă parte la toţi colegii să nu precupeţească nici unul mica jertfă la care s'au obligat pentru Casa Învăţătorilor din Capitală, operă de cel mai mare şi mai urgent interes.

* * *

Congresul funcţionarilor publici. Luna asta s'a ţinut la Bucureşti congresul general al funcţionarilor publici. Din partea învăţătorimei a participat d-l D. V. Ţoni, care luând cuvântul între altele a spus:

„Mântuirea ta funcţionare, este în tine însu-ţi; pentru asigurarea victoriei se cere unire şi solidaritate.

Sunt fericit că pot să vă aduc astăzi, în acest măreţ congres, salutul întregei învăţătorimi din România, învăţătorime dârză şi solidară cu corpul celorlalţi funcţionari din ţară.

Am venit aici pentru a ne striga încăodată nedreptatea.

Incercarea de a se face o armonizare salariilor peste capul nostru, se va irosi de rezistenţa noastră.

Anteproectul acesta—al d-lui Bentoiu—este neserios şi ignitor, prin faptul că s'a făcut peste capul nostru".

In încheiere d. Ţoni cere tuturora acţiune şi solidaritate

* * *

Adunarea Consiliului general al profesorilor secundari. La 25 Oct. a. c. a avut loc la Bucureşti Adunarea Consiliului general a profesorilor secundari.

Consiliul a luat în discuţie chestiunea armonizării salariilor, hotărînd ca acţiunea pentru apărarea drepturilor materiale să fie dusă de comun acord şi împreună cu învăţătorimea.

S'a luat apoi în discuţie chestiunea bacalaureatului, a cercetăşiei şi a străjeriei în raport cu şcoala, a burselor, a

orarului etc. votându-se la sfârşit o moţiune, care a fost prezentată d-lui ministru al instrucţiunii.

* * *

Examene de gr. II. Ministerul Educaţiei naţionale a fixat proba scrisă a examenului pentru gr. II la 14 Decembrie 1936. Celelalte probe se vor ţine după sărbătorile Crăciunului.

* * *

Extras din legea pentru organizarea Ministerului Educaţiei Naţionale (publicată în Mon. Of. Nr. 264 din 12 Noembrie 1936).

Partea III. Cap. I. Inspectoratele regionale şcolare.

Art, 128. — Inspectoratele regionale şcolare au în atribuţiunile lor administrarea, supravegherea şi controlul şcolilor de stat (primare, secundare şi profesionale) dintr'o regiune şcolară, formată din mai multe judeţe, al şcolilor particulare şi confesionale, al tuturor instituţiunilor de cultură dependinte de Ministerul Educaţiei Naţionale, precum şi a comitetelor şcolare din regiunea respectivă.

Art. 129. — Sunt 10 regiuni şcolare:

Regiunea I şcolară, cu reşedinţa în Timişoara, este formată din judeţele: Caraş, Severin. Timiş-Torontal, Arad.

Regiunea II şcolară cu reşedinţa la Oradea, este formată din judeţele: Bihor, Satu-Mare, Maramureş, Sălaj.

Regiunea III şcolară cu reşedinţa la Cluj este formată din judeţele: Someş, Năsăud, Mureş, Cluj, Turda, Alba, Hunedoara, Sibiu, Târnava Mică.

Regiunea IV şcolară cu reşedinţa la Braşov, este formată din judeţele: Braşov, Făgăraş, Târnava Mare, Trei Scaune, Odorhei, Ciuc.

Regiunea V şcolară cu reşedinţa la Craiova, e formată din judeţele: Mehedinţi, Gorj, Dolj, Vâlcea, Romanaţi şi Olt.

Regiunea VI şcolară cu reşedinţa la Bucureşti, este formată din judeţele: Argeş, Muscel, Dâmboviţa, Prahova, Buzău, Teleorman, Vlaşca, Ilfov cu Bucureşti, Ialomiţa, Constanţa, Durostor şi Caliacra.

Regiunea VII şcolară cu reşedinţa la Galaţi, e formată din judeţele Covurlui, Tecuci, Brăila, R. Sărat, Putna, Tulcea, Cahul, Ismail.

Regiunea VIII şcolară, cu reşedinţa la Iaşi, e formată din judeţele: Iaşi, Botoşani, Roman, Bacău, Tutova, Fălciu, Vaslui, P. Neamţ.

Regiunea IX şcolară cu reşedinţa la Cernăuţi, e formată din judeţele: Cernăuţi, Rădăuţi, Suceava, C.-Lung, Storojineţ, Dorohoi, Baia, Hotin.

Regiunea X şcolară cu reşedinţa la Chişinău, e formată din judeţele: Bălţi, Soroca, Orhei, Lăpuşna, Tighina şi Cetatea-Albă.

Art. 130. — Inspectoratul regional şcolar este condus de un inspector general de grad secundar, care este şeful regiunii şi care are întreaga autoritate de administraţie şi control în regiune.

Art. 132. — Fiecare regiune şcolară este servită de următoarele organe de inspecţie şi control:

1 inspector general secundar şef al regiunii;

1 inspector ajutor ad-tiv;

1 sau mai mulţi inspectori secundari pentru şcolile statului şi particulare;

1 inspector pentru şcolile industriale de băeţi;

1 inspector pentru şcolile industriale de fete;

1 inspector pentru învăţământul comercial;

1 inspector general primar.

Câte un inspector primar de circumscripţie la cel puţin două judeţe.

1 revizor de fiecare judeţ.

Câte un subrevizor la 100 posturi în înv. primar.

1 inspector pentru învăţământul agricol.

1 inspectoare pentru învăţământul menajer, gospodăresc şi industrie casnică.

1 sau 2 controlori contabili.

Art. 134. In fiecare judeţ funcţionează câte un revizorat şcolar condus de un revizor şcolar. In oraşul Bucureşti funcţionează un revizorat al Capitalei.

Revizorii sunt ajutaţi la cancelarie de un subrevizor şi de impiegaţi trebuitori.

Partea IV. Recrutarea organelor de direcţie şi control al învăţământului.

Art. 166. Organele de direcţie şi control al învăţământului se recrutează dintre membrii corpului didactic, după cum urmează:

a) Subrevizorii şcolari, se vor numi dintre învăţătorii de gr. I, cu cel puţin un an de funcţionare ca director de şcoală primară complectă;

b) Revizorii şcolari se vor numi dintre învăţătorii de gr. I cu cel puţin 2 ani funcţionare ca subrevizor şcolar; sau cu cel puţin 5 ani de funcţionare ca director de şcoală primară complectă;

c) Inspectorii primari de circumscripţie se vor numi dintre învăţătorii de gr. I, cu un stagiu de revizor şcolar de cel puţin 2 ani, precum şi dintre profesorii de şcoli normale, cu titlu definitiv şi cu o vechime de cel puţin 3 ani în învăţământul normal;

d) Inspectorii generali primari se vor numi dintre inspectorii primari de circumscripţie, după o funcţionare de cel puţin 5 ani în această calitate, precum şi dintre directorii şi profesorii definitivi de şcoli normale, după o funcţionare de cel puţin 5 ani, ca profesori în învăţământul normal.

(Punctele e—i recrutarea organelor de control pentru învăţământul secundar şi universitar. N. R.).

Art. 167. Numirea organelor de control şi direcţie se face cu titlu provizoriu. După trei ani de funcţionare cu acest titiu, organele de control şi direcţie vor putea fi confirmate ca inamovibile.

Calitatea de inamovibil devine un drept al inspectorului, cu care el trece în funcţiunile superioare, în care eventual ar fi înaintat.

Dispoziţii finale.

Art. 179. Persoanele care în momentul promulgării legii de faţă ocupă ca inamovibili posturi de direcţie, control ori funcţiuni de specializare administrativă, fiind numiţi pe baza legilor aflate în vigoare în momentul numirii lor, îşi păs-

trează posturile, bucurându-se de drepturile ce decurg din acele legi şi din legea de faţă, pentru funcţiunile lor.

Art. 180. Persoanele care la promulgarea legii de faţă se găsesc în funcţiune, numite sau delegate în posturi bugetare cu titlu de inspector sau inspector general, având în total cel puţin 3 ani de funcţionare în serviciul de control sau în Administraţia Centrală a Ministerului, pot fi confirmate cu titlurile cu care au fost numite sau delegate, devenind inamovibile.

Bustul fabulistului Al. Donici.

Cărţi şi reviste

Recenzii

Metodele de studiu a temperamentului. Am vorbit în altă cronică despre extrem de interesantul studiu ştiinţific al d-lui *D. Tudoran* ce poartă titlul „Psihologia temperamentului". N'am putut să menţionăm toate capitolele lucrării într'un singur articol şi de aceia revenim astăzi. Nici acum nu ne vom putea ocupa pe larg de toate aspectele problemei pusă în cercetare, lucrarea cuprinzând o vastă elaborare şi analiză, însă, atât cât ne permite spaţiul, vom expune părţile cari interesează mai direct pe cititori.

Ne vom opri mai ales la capitolul în care se vorbeşte despre metodele în studiul temperamentului. Drumurile pentru diagnosticarea însuşirilor de temperament — ne destăinueşte autorul studiului — sunt multiple şi variate, aşa că este greu a se desprinde o metodă care să fie în general adoptată. Nimic nu se pare mai disparat decât domeniile individualităţii pentru a ajunge la însuşirile de tratament şi caracter. Dela culoarea părului şi forma craniului, trecând la forma danturei, a feţei şi până la felul de a călca şi de a uza tocurile, nimic n'a rămas necercetat, într'un fel sau altul, spre a stabili temperamentul şi caracterul cuiva. De cele mai multe ori însă, aceste încercări au fost făcute de oameni cari erau mânaţi de interese străine ştiinţei. Numai în ultima vreme psihologia a început să meargă pe drumul drept prin introducerea metodelor experimentale, iar acolo unde experimentul

nu mai poate să pătrundă, se utilizează chestionarul şi observaţia.

Metode pseudoştiinţifice şi anatomice. In continuare, d-l Tudoran expune pe larg toate metodele cari au fost şi sunt încă folosite de studierea şi diagnosticarea temperamentului. In primul rând se opreşte la metodele pseudo-ştiinţifice şi anatomice.

In categoria acestora, cea dintâi intră metoda astrologică. A fost un timp când se credea că temperamentul şi caracterul cuiva se poate prinde pe baza poziţiei planetelor la naştere. Dacă timpul era în relaţii favorabile cu Jupiter, cel născut era predestinat să fie o fire jovială, comunicativă, iar dacă trecea pe scenă în momentul critic Saturn, noul născut era dotat cu o natură posomorâtă, umbrită şi tristă. Se găsesc şi azi horoscoape de acestea, teoria însă a trecut de mult în domeniul superstiţiilor şi al credinţelor populare.

A doua metodă este cea frenologică, care aparţine medicului vienez Gall. Acesta a plecat dela ideia că substratul vieţii psihice fiind creerul, poate că s'ar putea găsi oarecare conexiuni între forma, craniului temperament şi caracter. El a început să observe toate caracteristicile psihice şi craniene ale acelora cu care venea în contact. Când întâlnea o fire impulsivă sau posomorâtă îi lua îndată forma craniului. A făcut pe urmă o clasificaţie a diferitelor forme de cap cu corespondentele lor de temperament şi caracter. Guvernul a oprit însă pe Gall de a mai ţine conferinţe, pe motivul că frenologia ar fi dăunătoare religiei.

A treia metodă este cea fiziognomică, care constă în analiza caracteristicilor anatomice pentru a se stabili legătura lor cu temperamentul şi caracterul. Forma feţei şi a capului, culoarea părului şi alte elemente fiziologice, au constituit mijloace de cercetare ştiinţifică. S'a studiat forma feţei, ochiul şi gura şi raportul ce se poate stabili între configuraţia acestora şi însuşirile temperamentale. Iar metoda a dus la concluzia că timizii au o formă ovală a feţei, necomunicativii au ochi mari de bufniţă.

A patra metodă este cea palmistrică. Ea pleacă dela convingerea că liniile palmei sunt oglinda sufletului. Această

metodă însă nu pare a avea nici un temei ştiinţific, căci supusă unor examinări mai amănunţite, rezultatele s'au dovedit false. Mai mulţi oameni de ştiinţă, căutând corelaţiuni între aspectele anatomice şi particularităţile psihice, concluziile au fost cu totul negative, deşi Pearson îşi bazează rezultatele pe cinci mii de subiecţi.

Metode ştiinţifice şi experimentale. Omul de ştiinţă al institutului de psihologie experimentală din Cluj, înşiră apoi metodele ştiinţifice cuprinse într'un capitol tot atât de interesant, din care extragem părţile esenţiale pe înţelesul cât mai larg al cititorului.

In fruntea capitolului figurează metoda grafologică. Analiza scrisului constitue un mijloc foarte utilizat în determinarea calităţilor psihice. Mişcările fiziologice, specifice scrisului, sunt în strânsă corelaţie cu procesele mintale şi mai ales cu forma de manifestare a acestor procese în momentul când cineva scrie. Presiunea uşoară a scrisului, dacă nu e determinată de tremurături, este un semn al lipsei de energie şi al unei mari sensibilităţi. Dacă presiunea scrisului este puternică şi ritmică, ea ne indică o energie nativă puternică şi o hotărîre în reacţiuni. Dacă scrisul prezintă raporturi de mărimi din ce în ce mai micşorate, ne găsim în faţa unui individ intolerant, leneş şi cu gândire confuză. In cazul unui scris iute, accentuarea prin presiune a raporturilor de mărime indică simţ pentru amănunte, năzuinţă spre claritatea conceptelor şi spre exprimare energică. Scrisul mic după gradul iuţelei şi al nivelului, arată capacitate de concentrare şi observare, sau când este peste măsură de mic, depresiune. Variaţia neregulată a raporturilor de mărime ale literelor şi rândurilor, reprezintă semnul unei sensibilităţi pronunţate şi a capriciozităţii. Simplificarea ce nu îngreuiază însă citirea în cazul scrisului executat cu repeziciune, este semnul criticei, simţul faptelor şi al lucrurilor.

Altă metodă expusă, este cea a interpretării petelor de cerneală. Metoda constă în zece planşe cu pete de cerneală, cari se prezintă subiectului la o anumită distanţă. Celui examinat i se cere să spună ce reprezintă fiecare pată în parte, în general interpretările referindu-se la culoarea şi

forma petelor, la ansamblul reprezentat de pată, sau la amănuntele pe care le are şi mai ales la fapt dacă lucrurile văzute (oameni, păsări ori alte animale) sunt în mişcare sau repaus. Dacă predomină răspunsurile kinestezice (fiinţe sau lucruri în mişcare), subiectul e plin de imaginaţie şi trăeşte mai mult în lumea interiorităţii. Când în rezultate predomină interpretările în legătură cu culoarea petei, ne găsim în faţa tipului practic. Când răspunsurile se bazează pe formă, ele sunt date de către melancolici, oameni deprimaţi şi pedanţi. Dacă interpretările kinestezice şi de culoare sunt în proporţie echilibrată avem tipul echilibrat.

A treia metodă este a observaţiei. Ea este necesară deoarece însuşirile de temperament fiind în strânsă legătură cu conţinuturile şi trăirile psihice, adeseori aspectul temperamental este umbrit de o trăire puternică. Pentru a desprinde nuanţele calitative ale tuturor reacţiunilor individuale e nevoie de observaţii culese în cele mai variate situaţii şi la procese psihice felurite. E necesară metoda fiindcă un individ observat numai într'o situaţie de mânie, ne poate lăsa impresia că este foarte energic, după cum în cazul fricei se poate să ne lase o impresie tocmai contrară.

Se citează apoi metoda chestionarului foarte des întrebuinţată astăzi în America. Ea consistă în formularea atâtor întrebări referitoare la însuşirile psihice pe care voim să le cunoaştem. Aceste întrebări se dau fie direct prin conversaţie, fie indirect prin chestionare tipărite. Răspunsurile se sistematizează şi apoi se scot concluziile.

Dar întâia încercare sistematică de a se determina calităţile de temperament aparţine metodei testelor. Scara cuprinde o serie de 12 teste cari pot duce cu mult succes la măsurarea temperamentelor.

D. Todoranu închee apoi capitolul cu metodele de laborator, cari sunt cele mai preţioase în psihologia experimentală. Există astăzi o serie de aparate cu ajutorul cărora se pot măsura cu succes însuşirile de temperament. Aşa de pildă sensibilitatea se poate măsura ţinând seamă de curbele kimografice, care se descriu la auzul zgomotelor, sau cuvintelor ce deşteaptă complexe emotive. Cu cât aceste curbe au

oscilaţii mai mari şi sunt mai neregulate, cu atât sensibilitatea este mai pronunţată. Deasemeni pentru sensibilitate mai există un procedeu bazat pe un aparat, numit al reflexului psihogalvanic. Acest procedeu se bazează pe faptul că stările de motive produc modificări în puterea de rezistenţă a organismului faţă de curentul electric, cele mai mici oscilaţii afective produse de cuvinte prin asociaţie, modifică rezistenţa organismului faţă de curentul electric care trece prin organism, iar aceste modificări sunt înregistrate de galvano-metre.

Metodele întrebuinţate în studiul d-lui Tudoran. Am expus în cele de mai sus toate metodele, atât cele pseudo-ştiinţifice, cât şi cele ştiinţifice, pentruca cititorii să-şi facă o idee generală de multiplele şi variatele investigaţii cari se pot face în cercetarea temperamentului şi a caracterului. In cele ce urmează vom menţiona şi metoda proprie utilizată de distinsul asistent universitar în studiul d-sale, metodă care a dat cărţii un răsunet atât de mare şi o valoare ştiinţifică atât de consistentă.

De oarece ori ce compartiment presupune întreaga individualitate—lămureşte d. Todoran,—pretenţia de a găsi teste care să măsoare procesele şi calităţile psihice izolat, este iluzorie. Ceiace se poate face este de a găsi probe capabile să scoată pe întâiul plan procesul pe care dorim să-l studiem. Dificultăţile sunt foarte mari în cazul aspectelor formale ale individualităţii, căci temperamentul este nedespărţit de conţinuturile psihice. Din acest motiv am utilizat teste cari se referă la anumite procese şi conţinuturi psihice. Aşa de pildă pentru repeziciunea deciziei am folosit testul care consistă în alegerea unei însuşiri de caracter din mai multe însuşiri prezentate. In elaborarea testului n'am ţinut seamă de faptul, dacă însuşirea aleasă corespunde sau nu subiectului, nici care sunt cauzele cari le-au determinat să o aleagă, ci ne-a interesat numai timpul întrebuinţat pentru alegerea ei. Există însă o serie de calităţi de temperament, mai ales cele derivate, pentru care e greu să se găsească teste simple şi la îndemâna oricui. Dispoziţia generală a sensibilităţii, atitudinea socială presupun o observaţie mai îndelungată pentru a le putea determina. Din aceste motive am crezut necesar să

complectăm metoda testelor cu metoda observaţiei şi a chestionarului. Ca urmare, în cercetările noastre am privit manifestările temperamentului prin două prisme: una analitică şi alta sintetică. Temperamentul l-am studiat analitic în componentele lui primare cu ajutorul testelor, iar sintetic prin gruparea generală a tuturor componentelor primare şi derivate în timpuri, grupare redată de elaborarea răspunsurilor la chestionar.

Aceste două puncte de vedere au fost necesitate de mai multe cauze. Chestionarul ne dă imaginea generală despre temperamentul cuiva. E posibil însă ca răspunsurile referitoare la una sau două din singuraticile întrebări, să nu fie cele reale şi în acest caz e nevoie să se facă o nouă continuare. In cazul însuşirilor primare facem apel la teste, iar în cazul însuşirilor derivate la derivaţi.

Iată câteva menţiuni asupra studiului d-lui Dimitrie Todoranu, lucrare de un interes ştiinţific atât de mare încât elogierea ei este de prisos.

M.

* * *

„Lică, Furnică – Împărat". După a 14-a ediţie italiană a vestitei cărţi „Ciondolino" în traducerea d-lor Teodor Iacobescu şi Alexiu David, învăţători.

Bogata literatură pentru copii, a Italiei de azi, după vestitele şi apreciatele opere: „Cuore" şi „Ţândărică" ne dă azi în traducere, o a treia capodoperă a genului mai sus amintit, care poate le şi întrece în multe privinţe pe cele 2 anterioare. Este podoaba literaturii pentru copii: „Lică, Furnică – Impărat" măiastra povestire despre un copil cam leneş şi neascultător, prefăcut din această cauză, în furnică—împărat, cu toate peripeţiile lui minunate şi rătăcirea lui printre harnicile albine, furnici, bondari şi întreagă lumea de ins ecte, în dorinţa nesfârşită de a ajunge să-şi mai poată vedea odată mamă.

Intr'o formă plăcută, captivantă şi uşoară, se descrie

ştiinţific şi cu mult haz minunata viaţă a minusculei lumi de vieţuitoare, ca şi viaţa lor plină de miracol, de sârguinţă şi energie fără seamăn.

Pusă în mâna copiilor, această carte este cel mai fericit dar şi talisman ce putem da copiilor noştri căci distrează şi educă, deşteaptă setea de observare ştiinţifică, încântă sufletul, înzestrându-l cu preocupări nobile.

„Lică, Furnică—Impărat" e o adevărată binefacere şi binecuvântare pusă în slujba celei mai nobile creşteri şi preocupări frumoase.

Se recomandă cu deosebire elevilor de şcoli primare şi secundare curs inferior.

Cu sacrificii foarte mari, obţinând dreptul de traducere şi împodobind volumul cu admirabile desene, Editura : „Librăriei Academice", Bucureşti, Calea Victoriei 32, a făcut acest dar minunat copiilor români.

Cartea care figurează între operele recomandate de Biroul nternaţional de Educaţie spre a fi tradus pentru toţi copiii din lume, în versiunea românească, s'a pus în vânzare la 15 Maiu 1936. De vânzare la toate librăriile din ţară, preţul 55 lei.

* * *

„Românismul" de d-l Rădulescu-Motru. Ed. Fundaţia „Regele Carol al II-lea". In sbuciumul vieţii contemporane, cartea d-lui prof. C. Rădulescu-Motru, este mai mult decât bine-venită, întrucât preconizează un naţionalism, ce permite o „înţelegere raţională a vieţii sociale". Cu competinţa-i cunoscută, autorul a creiat un fel de far, un ghid pentru generaţiile tinere şi pentru oamenii cu preocupări culturale. Crezul său, pe care-l numeşte „catehism", îl justifică cât se poate de documentat, fiind inspirat din realităţile vremii. Iată, în esenţă, ce prezintă doctrinarul nostru :

Naţionalismul nu este numai un program, este o metodă

de gândire în materie politică. In Europa, mişcările naţionaliste au stimulat ştiinţele morale şi istorice. Fiind un *modus vivendi* a vieţii sociale, naţionalismul este un ideal sub aripile căruia se va desfăşura orice realizare spirituală. Cel din secolul trecut, era burghez, individualist, îmbibat de materialism şi departe de a fi grefat pe fondul nostru autohton. Stările de fapt, ale poporului român, erau în funcţie de ideal, care ducea spre Apus. Prezentul naţiunii franceze, engleze ori germane, constituia idealul viitoarei naţiuni române. Chiar şi pentru Maiorescu, cu formula lui *„naţionalism în marginile adevărului"*, idealul naţional se confundă cu prezentul burgheziei occidentale. Deci plutind în astfel de atmosferă, nu căuta decît să-şi afirme legitimitatea naţiunii.

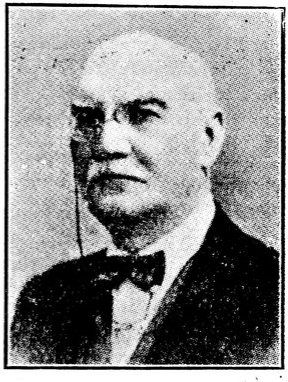

D. Prof. Radulescu-Motru

Astăzi, naţionalismul nu mai poate fi abstract, „ci este în continuitatea înfăptuirilor". Viaţa reală a poporului, postulează un nou naţionalism întemeiat pe motive economice şi psihice. Economice: omul trebue reabilitat. Maşina îl robeşte. Stăpîn pe destinele sale de muncitor, nu poate fi decît fiind părtaş la conducerea statului. Psihice: ştiinţele noui (antropometria, biologia raselor, caracteriologia, psihotechnica, ştiinţa raţionalizării muncii), favorizează noul naţionalism, ce trebue să fie direct legat de firea sau de istoria poporului. „Din moment, ce naţiunea, este concepută ca individualitate reală şi unică, naţionalismul trebue să primească şi el botezul unui nume special, după caracterul naţiunii. Al nostru nu se poate numi decît: *„românism"*. La baza lui stă „faptul unicităţii fiinţei concrete a poporului român". Are un singur obiectiv: să se afirme „pe sine ca fapt". Astăzi, el trebue numai să se situeze pe linia realizărilor. Politica sa culturală: potrivită firii sufletului romînesc. Direcţiile lui: reabilitarea

ortodoxismului (a nu se confunda cu el), a tradiţiilor şi instituţiilor de baştină, ţărănismul, propaganda culturală în lumea satelor.

Altă direcţie se referă la latura biologică şi etnică: ***grija pentru sănătatea fizică şi morală a populaţiei, în convingerea generaţiei noui, constitue raţiunea de a fi a naţionalismului.*** Noul naţionalism, contează pe starea de fapt a Romînului şi pe realitatea acesteia îşi croeşte planuri de viitor. „A produce în viaţa spirituală, după noul catehism al secolului nostru, înseamnă a continua opera începută de sufletul colectiv al poporului, este a realiza o vocaţiune de destin". Astfel ***„românismul, oferă o bază solidă pentru munca constructivă pe terenul vieţii spirituale româneşti".***

Autorul se întreabă dacă noi sîntem pregătiţi pentru a-l primi şi a-l aplica. Fiind o disciplină severă, atît în cuget cît şi în fapt, cere să distrugem putregaiul. Burghezia, nu va putea să facă aceasta, pentrucă „românismul este un jurămînt de credinţă în viitorul biologic şi sufletesc al neamului romînesc"; ori politica ei, contează la om numai pe latura economică, la cea biologică şi spirituală e gata oricând la compromisuri. Politica acestuia, o poate face numai ţărănimea,—prin mandatarii ei legali—clasă socială, care din decursul veacurilor, a susţinut „povara destinului de Român". Logica vieţii istorice a poporului nostru, îl postulează ca pe o poruncă a zilei de mâine. Apoi raporturile internaţionale ale politicii româneşti îl cheamă: astăzi politica nu se mai dirijează după planuri internaţionale, ca acum 30—50 ani în urmă, ci după geniul naţional. ***Rominismul nu poate fi naţionalism de import sau antisemitism; el este un instinct, instinctul realităţii istorice.*** Haina spirituală pe care o va îmbrăca, depinde de posibilităţile cari zac în noi.

Spiritualitatea sa are 2 laturi: una de critică negativă şi alta de operă constructivă. In latura din urmă, spiritualitatea romînismului e cerută şi de criza din lumea contemporană, care se datoreşte capitalismului industrial burghez. Filosoficeşte: romînismul se opune materialismului economic, cu toate că metodele materialiste, prin şcoala economistă liberală, au dat o apreciabilă contribuţie la îndrumarea sta-

tului român. Noul naţionalism, va ridica poporul la conştiinţa de sine, prin muncă conştiincioasă şi răspundere morală. Se va realiza prin şcoală, prin cultură. Pentru aceasta, şcoala va înlătura 2 erori de bază ale pedagogiei burgheze: *individualismul* şi *omul instruit*, în locul' omului format. Ţăranul fiind practic şi educaţia sa să fie realistă şi technică. In loc de cunoştinţi, deprinderi. Condamnă propagandă culturală de până acum—fetişismul cărţii. Dă drept satului la autonomia lui culturală.

Românismul — cum vedem — fiind creaţie, sub drapelul lui se vor înrola, zice d-l prof. C. Rădulescu-Motru, cei cu fruntea curată şi cu mîinele nepătate, nu lăudăroşii la vorbe, nevolnici însă la fapte; ori nechemaţii şi neisprăviţii de orice speţă, cu piept naţional şi cu „pumn logic" românesc.

Boris Vasilache

* * *

Discursuri culturale ale M. S. Regelui Carol II. Editura „Universală Alcalay et. Co." Preţul lei 14.

O carte destinată tuturor. Un giuvaer al artei oratorice a Celui mai cult Rege al Românilor, care închide în paginile ei cea mai aleasă simţire şi dragoste pentru Ţară şi poporul românesc. Discursuri ca acela ţinut la *radio*, cu ocazia sărbătorirei zilei de 24 Ianuarie 1934, ori ca acela al inaugurării cursurilor dela „Universitatea Mihăileană" din Iaşi din ziua de 1 Noembrie 1933, sau acela ţinut în ziua de 12 Octombrie 1935 la deschiderea cursurilor Universităţii din Cernăuţi, vor rămâne ca adevărate perle în literatura românească.

175 pagini pline de devotament şi părintească grijă pentru tot ce este mare şi sublim. Idealismul unui Rege şi-a unui adevărat *Om* închinat Ţării, pe care L'a hărăzit Dumnezeu s'o conducă peste toate greutăţile şi vicisitudinile vremurilor grele, spre culmile nebănuite ale renaşterei spirituale. Dea Domnul ca această simţire curată, închisă în paginile acestei cărţi să fie înţeleasă şi înfăptuită.

N. O.

Revista revistelor

„Solidaritatea". Organul Asociaţiei înv. din Soroca, an. XIV No. 9—10 Sept. Oct 1936. Pentru un număr dublu, şi mai ales de început de an şcolar, ne-am aşteptat la un cuprins mai bogat. Lipseşte cu desăvârşire cronica. Nici o carte şi nici o revistă recenzată. In schimb rubrica „informaţiuni" foarte bogată şi variată. Aplaudăm iniţiativa ce a luat-o Asociaţia cu privire la supravegherea fiilor şi fiicelor de învăţători, ce urmează studii secundare în oraş. Ar fi bine ca exemplul să fie urmat şi de celelalte Asociaţii judeţene. Comitetul mai anunţă că intenţionează să construiască un preventoriu la munte. Este un lucru absolut necesar, asupra căruia se discută şi la noi.

Din text remarcăm rezumatul bine conceput de Al. Ţau despre „Problemele de actualitate", conferinţa d-lui prof. R. Motru.

Desigur şi polemicele de ideologie sunt bune, dar... numai atunci când se menţin în cadrul ideologic, şi când adversarii îşi stăpânesc bine armele. Ceia ce nu se prea poate spune despre duelul Gegiu-Tomac. Incolo, ca întotdeauna, „Solidaritatea" apare şi de data aceasta în bune condiţiuni.

* * *

„Speranţa" organul Asociaţiei din jud. Orheiu. An. II No. 12—13. Iulie—August. Număr destul de voluminos (74 pag.). Materialul redacţional însă e prea puţin selecţionat. Multe bucăţi de teorie seacă, arhicunoscute, lipsite de originalitate şi greoi expuse, ar fi putut cu succes lipsi. (N. Badea, Gh. Ţurcanu, etc.). Un articol bunicel este a d-lui B. Vasilache. „Din cadrele" etc. Simţul elementar de corectitudine, ne face însă să-l sfătuim a scri corect numele citate Frioebel (?!) pag. 42 rândul 17. O bucată de-adreptul compromiţătoare pentru revistă este poezia „Băete"! Nici cuprins, nici estetică şi firește nici talent.

Lipseşte cronica, recenzii, informaţii etc. Şi din punct de vedere tehnic socotim că ar fi putut apărea în condiţiuni mai estetice. Ceva mai multă tragere de inimă şi „Speranţa" va putea deveni o revistă bună.

Sperăm deci, pentru numărul următor.

* * *

„Revista" asociației din Bălți. An. IX No. 8—9. August—Septembrie. Cuprinde material bogat și variat. Regretăm polemica cu Asociația din Soroca, în care colegul Ciubotaru are perfectă dreptate. Despre orice se poate scri, și orice se poate discuta, dar în mod corect și fără patimă. Pare că redacția revistei e de altă părere. Socotim că greșește. Ne bucură vestea înființării cooperativei „Conștiința". Deasemenea stăm cu tot sufletul alături de învățătorimea bălțeană și aplaudăm punerea la punct a chestiunii cu așa zișii „învățătorii stiliști". De altfel aceiași atitudine a luat-o și revista noastră Nr. 7—8 pag. 66 și pag. 77.

* * *

Revista Generală a Învățământului. *An. XXV Nr. 7—8 Sept.—Oct. 1936. Apare cu următorul sumar: Iuliu Valaori.* Redacția. *„La deschiderea noului an școlar" conferința rostită de d-l dr. Anghelescu la radio; „Cum trebue să studiem istoria pedagogiei" de d-l* G. G. Antonescu; *„Reorganizarea școalei normale" de d.* Iosif I. Gabrea; *„Cantina școlară la sate" de* M. I. Gabrea *etc. Cronică, buletin bibliografic, etc.*

* * *

„Revista cursurilor și conferințelor" An. I. Nr. 7 Sept. 1936; cuprinde: *N. Iorga* „Figuri reprezentative din istoria Universală"; *G. Sofrone,* „Fenomenul răsboiului în lumina angajamentelor internaționale"; *C. I. Parhon* „Raporturile glandelor endocrine cu viața psihică"; *Dem. Paulian* „Orientarea profesională" etc

Cuprinzând cele mai selecționate cursuri și conferințe ale marilor noștri învățați, din toate domeniile științei, revista aceasta este foarte bună pentru toți acei ce doresc să-și perfecționeze cultura generală și să fie la curent cu noutățile în domeniul științei, artei și a literaturei. O recomandăm cu căldură colegilor.

* * *

„Sociologia Românească". An. 1 No. 10 Octombrie D-l prof. *D. Gusti,* directorul revistei, continuă în *„Cercetări parțiale și cercetări integrale sociale"* seria articolelor menite să precizeze și să popularizeze temeiurile științifice ale cercetărilor monografice. Mai semnează articole: *H. H. Stahl; I. Ficăoaru* și *D. Țuculescu,* în care comentează diferite aspecte ale rezultatelor obținute în urma cercetărilor monografice din Șanț (Năsăud). Cronici, recenzii, documente și însemnări cu variat și bogat material din care remarcam *„Plan pe lucru pentru cercetarea moralității sătești"* de Tr. Herseni care poate constitui o bună orientare practică pentru colegi.

Cronicar

* * *

„Revista de Pedagogie". An VI. Caetul III. In acest număr d-l prof. Narly, directorul revistei, ne prezintă un studiu asupra „mijloacelor educației în general".

Tot în acest număr D-sa se mai ocupă de „două probleme actuale: Autonomia universitară și examenul de bacalaureat" pag 246- 259. Urmează apoi studiul d-lui Mihai Bejenariu—asupra unui nou tip de școală primară creat de un pedagog vestit dela *Jena* Peter-Petersen, denumit „Planul Jena",

descriindu-ne felul de organizare al acestei noui şcoale în Germania în care se aplica.

E un sistem nou de individualizare a învăţământului adoptat puterilor sufleteşti al fiecărui copil. In această şcoală nu se declară elevii promovaţi, repetenţi, nu se pun note, ci fiecare învaţă şi lucrează după puterile lui sufleteşti. Mai semnează articole *d-l E. Kallos*—Contribuţii la metodologia limbii franceze. *Elena Ar. Dragomir Stoica.* „Cercetaşul caută să facă în fiecare zi o faptă bună". *Florian Stănică* -Dela şcoala instructivă la şcoala educativă. *Ar. Dragomir.* A 4-a Jamboree Naţională „Poiana Braşovului". *C. L.* Congresul învăţătoresc dela Cernăuţi şi Cărţi-Reviste.

N. Olaru

* * *

„Înălţarea" No. 10 şi 11. Semnează articole d-l *Ovid Densuşeanu*, directorul revistei; *Al. Popescu Telega, Al. Vasiliu, Maria Berjan, Maria Dumitrescu*, etc.

* * *

„Albina" foaie săptămânală pentru popor. Apare ca de obiceiu, cu bogat şi variat cuprins pentru cultura poporului.

* * *

„Pagini Literare". *An. III. No. 10—11. Oct.-Noembrie 1936. Semnează literatur : Romulus Demetrescu, Ionel Necunţiu, V. Beneş, Vasile Vasiliu, N. Laudmiss, Andreescu etc. Poezii: Ion Pillat, M. Beniuc, C. Stelian, Tr. Chelaru, Silviu Lazăr, etc. Cronică bogată şi variată.*

* * *

S'au mai primit la redacţie: *„Graiul Dâmboviţei"* rev. învăţătorilor din jud. Dâmboviţa; *„Învăţătorul"* a Asociaţiei din Vâlcea; *„Revista şcoalei"* Botoşani; *„Şcoala Vremei"* Arad; *„Învăţătorimea Vasluiană"* Vaslui; *„Ogorul şcoalei"* Turda; *„Şcoala Noastră"* Olt; *„Progres şi Cultură"* Tg.-Mureş; *„Căminul şcoalei"* Covurlui; *„Izvorăşul"* revistă de muzică, artă naţională, folclor şi teatru săsesc. T.-Severin; *„Şcoala şi familia de mâine"* director M. Biciulescu, Bucureşti.

Ziare: *„Graiul satelor"* gazetă pentru propagandă culturală din Cahul; *„Nistrul"*, organ de luptă profesională a învăţătorilor din jud. C.-Albă; *„Graiul Nostru"*, ziar independent românesc pentru cultură şi informaţiuni din Tighina; *„Voinţa Şcoalei"*, foaia învăţătorilor din Bucovina; *Buletinul* oficial al jud. Lăpuşna; *„Vremea Nouă"*, Tribuna naţională şi creştină T. Severin; *„Semănătorul"* organ învăţătoresc din Caliacra; *„Cuvânt Moldovenesc"*, foaie săptămânală pentru norod, editată de Fundaţia culturală regală „Principele Carol" Regionala Basarabiei.

Ochirea ziarelor

Ion Cioabă. In pagina învăţătorului din ziarul „Curentul" Vineri 6 Noembrie a. c. d. D. V. Ţoni semnează următoarele rânduri despre răposatul Ion Cioabă.

„Ion Cioabă era oltean, dar dragostea de neam i-a îndreptat paşii pentru îndeplinirea misiunii sale de învăţător departe de ţinutul natal, în Basarabia.

Şi-a dat seamă că nicăieri mai mult ca pe acest pământ al patriei, atât de oropsit peste o sută de ani sub dominaţia străină, nu-i cerută o

muncă stăruitoare şi devotată pentru restaurarea sufletului naţional în rosturile sale, în drepturile sale.

Cu acest gând a plecat în Basarabia unde lumina lui a desfăşurat o activitate creatoare de toată lauda, până când acum câteva zile în urmă, s'a stins în floarea vârstei.

A fost revizor şcolar în jud. Lăpuşna, cu superioară înţelegere a rolului său, atrăgându-şi preţuire unanimă.

A ajuns preşedinte al Asociaţiei învăţătorilor din jud. Lăpuşna—el olteanul nediscutat de nimeni.

Ani de zile a condus revista „Şcoala Basarabeană"—în ale cărei pagini a publicat numeroase articole, fie cu privire la probleme de actualitate şcolară, fie de îndemn la acţiune şi solidaritate.

Indemnului şi stăruinţii sale se datoreşte apoi faptul că învăţătorii lăpuşneni posedă astăzi o casă a lor la Serghievca, pe malul Limanului.

Când Unirea celor două Asociaţii—a învăţătorilor din jud Lăpuşna şi a învăţătorilor din oraşul Chişinău—s'a impus ca o necesitate, el prin tactul şi spiritul său de jertfa a contribuit în măsură hotărâtoare ca această Unire să se facă în armonie şi concordie frăţească.

Suflet prietenos şi blând, dar hotărât în clipe grele, organizator ascultat şi îndrumător respectat, pe Ion Cioabă îl regretă fraţii basarabeni, ca pe unul din cei mai buni ai lor, iar noi toţi ceilalţi învăţători, ca pe un vrednic purtător de steag în lupta profesională".

* * *

Invăţământul public în România. Sub acest titlu de prof. V. Ghidionescu publica în „Adevărul" din 3 Noembrie a. c. un lung articol consacrat şcoalei primare şi învăţătorimei. Extragem următorul pasaj expresiv:

„Invăţământul primar îşi accentuiază din ce în ce mai mult tendinţa de a deveni un învăţământ educativ al poporului.

Prin legea dela 1924, s'a prelungit durata învăţământului obligatoriu până la vârsta de 17 ani; pe de altă parte, s'au făcut sforţări pentru a stimula ambiţia poporului printr'o adevărată campanie în favoarea construcţiei de edificii şcolare în satele noastre. Ţinta era de a obţine scăderea procentului de analfabeţi.

Evident nu s'ar putea găsi în alt chip cumpăna drepturilor politice acordate prin sufragiul universal, poporului, decât în soliditatea unei culturi adoptate nevoilor acestuia.

Garanţia realizării acestei opere se găseşte în conştiinţa bine deşteptată a învăţătorilor noştri.

Grupaţi într'o puternică asociaţie cu filiale răspândite în toată ţara sub autoritatea spirituală a unuia din şefii lor cel mai de seamă, V. Ţoni—entuziast luptător al drepturilor învăţătorilor în numeroase sesiuni parlamentare—învăţătorii sunt din ce în ce mai pătrunşi de rolul de apostoli ce il încumbă ca să-l îndeplinească în satele lor". Gustav

CRONICA

Insemnări și polemici

Mulți ani!

In ziua de 8 Noembrie a. c. întreaga suflare românească a sărbătorit onomastica M. S. Marelui Voevod Mihai de Alba Iulia.

Vigurosul copil cu păr bălai, întruchiparea nădejdilor de mâine ale neamului românesc, s'a deprins după îndemnul Augustului său părinte, cu bucuria și frământările unei adevărate vieți de școlar sârguitor.

De pe acum, El este idolul nu numai a tineretului, dar și la tuturor celor cari cugetă la problemele legate de viitorul României întregite.

Legând de M. S. toate speranțele de prosperitate și de strălucire la cari poporul român are dreptul să aspire, învățătorimea lăpușneană îi urează din adâncul inimii, lungă și fericită viață, pentru bucuria noastră a tuturor și pentru gloria României.

„Școala Basarabeană"

C. S. preotul Grigorie Zăhărescu, Profesor de *religie* a împlinit 25 de ani de activitate în slujba şcoal-i şi a credinţii

Drept răsplată a acestei munci închinată neamului şi ţării C. Sa a fost sărbătorit în ziua de 8 Noembrie a. c. la şcoala normală de învăţători din Chişinău, de toţi profesorii şi elevii—viitori *apostoli* ai culturii naţionale.

Acest fapt nu este ceva trecător. Omul care-l consfinţeşte e mai presus de evenimentele pământeşti trecătoare.

Cine nu-l cunoaşte pe preotul Zăhărescu?

Cine l-a auzit şi l-a ascultat vorbind ori predicând şi nu s'a simţit înălţat spre alte concepţii morale, decât cele ale vieţii obişnuite şi n'a rămas convins de superioritatea veşnică a perceptelor *Evangheliei creştine*, faţă de alte teorii filosofice şi omeneşti? Cine n'a simţit în el o remuşcare tainică în adâncul inimei şi conştiinţei lui, şi la lumina convingerilor predicate de acest *apostol* veritabil al ortodoxiei *trăite* (nu vorbite), n'a luat hotărârea eroică de a fi bun, drept şi blând „aşa cum şi Tatăl nostru din cer este"?

Cine l-a avut *profesor*, în timpul când era elev la şcoala „Mihai Viteazul"—şi nu-şi aduce aminte de figura C. S., *ce radia numai lumină şi înţelepciune!?...*

Şi într'adevăr. Eu nu-mi amintesc ca acest *preot* să fi întrebuinţat, în cursul celor 6 ani, cât am învăţat la şcoală, vre-o vorbă răstită sau „tare" ca să ne recheme la ordine. Dar la lecţiile de religie eram aşa de atenţi că parcă un duh divin cobora între noi. Intram 200—300 elevi în Biserică şi nu se auzea o tropăitură. Ci, numai un foşnet, o adiere. E desigur o artă, să ştii a te impune şi a-ţi câştiga respectul voit şi liber consimţit de elevi.

Verva şi măestria cu care predică, fie depe catedră, fie în faţa altarului, e o taină şi o calitate sufletească superioară a acestui fin educator şi rar preot.

Aşteptam cu deosebită plăcere ora de religie, când C. Sa ne vorbea cu tâlc şi ne făcea să înţelegem, convingându-ne de marea sarcină de-a fi om în adevăratul înţeles al cuvântului şi creştin adevărat. „Plugar, cismar, doctor, învăţător, dar mai întâiu trebuie să fii om", zicea adesea ori C. Sa.

Anii trec.

C. Sa preotul Zăhărescu îşi poartă măsurat şi cu grijă deosebită menirea sublimă prin lume.

Pe noi, foştii C. Sale elevi ne-au împresurat alte nevoi, alte îndatoriri. S'au adeverit cuvintele C. Sale când ne-am luat rămas bun că „peste puţin aţi fost puşi şi peste multe vă vor pune". Ne întâlnim mai rar. Nu ştim dacă greutăţile, anii şi slujba noastră de învăţători nu ne-au schimbat sau poate că suntem tot aceiaşi. Dar ceeace e sigur e figura constantă a acestui pedagog şi preot. Bun şi înţelept. Sfătuitor şi prietenos. Doar venerabila-i barbă de prelat, din alte vremuri, începe să fie ninsă de povara anilor trăiţi în necontenită încordare şi muncă sfântă. Dorim preotului şi profesorului Zăhărescu sănătate, şi mulţi şi fericiţi ani.

N. O.

* * *

...Un om prea modest... e d-l Gh. Druţă, învăţător din falanga acelora ce-au făcut cinste învăţătorimii moldovene din Basarabia de după unire.

Fost revizor şcolar în anii grei ai începutului şcoalei româneşti în această provincie, din cauză că nu s'a înregimentat aici unui partid politic,—înregimentat în sens de luptă efectivă,—a rămas simplu învăţător, uitat de mulţi,—fără ca dânsul să uite ce-i munca însă, munca adevărată,—chiar atunci când nimeni n'o răsplăteşte.

D. Druţă de altfel nici n'aşteaptă răsplată.

L-am văzut gospodărind „Căminul învăţătorilor" din Chişinău cu acea dragoste pe care rar o găseşti la un om pentru lucrul „strein".

L-am văzut căutând să nu lipsească nimic învăţătorilor ce trag trudiţi la „Casa" lor, căutând să le mulţumească orice dorinţă, făcând totuş cât mai multă economie pentru cheltuielile de întreţinere a căminului.

O oră de lumină arzândă în plus şi fără folos, picăturile de apă risipite zilnic, înseamnă risipă tot pentru banul strâns cu greu dela învăţători.

L-am văzut cercetând şi spărtura unei ţigle de pe acoperiş, dispunând imediata reparaţie a stricăciunii

Şi-atunci m'am gândit: De ce oare nu toţi cei ce au în grija lor un bun al societăţii nu pun aceiaşi râvnă în păstrarea averii încredinţate?

De ce? Fiindcă n'au suflet, fiindcă nu sunt în stare să se ridice peste egoismul strâmt al vederii dincolo de ce-i al lor.

Dl. Gh. Druţă, omul fără familie, şi-a găsit în învăţătorii lăpuşneni familia căreia îi oferă toată puterea sufletului său înţelegător şi muncitor.

Viaţa din „Căminul învăţătorilor", gospodăria, curăţenia de-acolo, sunt în primul rând viaţa aceluia care-i dă viaţă.

O spune un om care n'a avut nevoie de cămin, dar care nu se poate opri a admira totuş ce-a creat asociaţia: Căminul şi alegerea d-lui Druţă director al acestui cămin.

S. P. L.

* * *

Un inconştient. Folosind un trist prilej,—moartea mult regretatului I. Cioabă—colegul Dumitru Aniţei, publică în ziarul „Basarabia Creştină" No. 50 din 11 Oct. a. c. un articol intitulat „Încă unul", în care în mod insinuant şi nedemn pentru un învăţător, aduce acuzaţii calomnioase la adresa conducătorilor Asociaţiei şi revistei noastre.

Este mai mult decât regretabil ca un coleg să poată debuta în publicitate cu asemenea afirmaţiuni lipsite de temei.

Considerăm mai prejos de demnitatea noastră să intrăm în polemică cu oameni inconştienţi. De aceia înregistrăm faptul cu destulă mâhnire şi sfătuim pe colegul Dumitru Aniţei: să se gândească mai bine la ceia ce scrie. Firește dacă poate gândi. Dacă nu, atunci mai bine să renunţe la publicistică. Dar mai ales să se deprindă a nu insinua şi a nu calomnia.

Sunt vicii incompatibile cu demnitatea de educator.

* * *

„...Și crescători de porci... Intr'o cuvântare ținută la congresul inginerilor la Iași d. subsecretar de Stat al Ministerului agriculturii și domeniilor M. Berceanu, a asigurat pe congresiști că „cel mult într'o lună se va păși la aplicarea complectă a programului stabilit cu d. dr. C. Anghelescu".

Care e acest program? Iată-l precizat de d. Berceanu „toți învățătorii, în număr de 45.000, vor face cursuri câte zece zile toamna și primăvara, să învețe cultura porumbului și creșterea porcilor. La rândul lor, învățătorii vor iniția copiii în cursuri complimentare asupra culturii porumbului și creșterii porcilor".

Avem oare prea puține crescătorii de porci? Să le înmulțească Ministerul agriculturii, dar nu recurgând la învățători, ci la agronomii despre a căror activitate nu se știe prea mult, dar se știe în schimb că după expropriere unii din ei au devenit mari fermieri, folosind zeci de hectare, special rezervate din pământul de cea mai bună calitate. Alții, cei mulți, stau pe la cancelarii. La țară nu prinzi pe nici unul.

Învățătorul, pe lângă toate câte le are pe cap, în școală și în afară de școală nu poate fi făcut și... crescător de porci.

Menirea lui e să fie crescător de copii. Și așa trebue să rămână.

M.

Carnetul școlar

Există ori nu există? *Asistăm de vre-o câtva timp la o situațiune foarte ciudată la Comitetul școlar județean.*

Comitetul există și totuși... nu există.

După plecarea în condițiunile cunoscute a d-lui Oltu dela președinție, această instituție, de mare importanță pentru bunul mers al școalei, a rămas fără conducător și nu activează nici într'o direcție.

Intreținerea materială și gospodăria școlară a intregului județ rămâne astfel fără conducere și desigur suferă mult de pe urma acestui neajuns.

Credem că această situație nu trebue să mai dureze. De aceia ne adresăm celor în drept cu rugămintea s'o lichideze în sensul cel d un. Adică să convoace comitetul școlar pentru alegerea unui nou președinte, așa după cum spune legea, și așa cum dictează interesele școalei.

Așteptăm.

* * *

Convenția școlară și culturală între România și Cehoslovacia. D-nii d-r C. Angelescu, ministrul instrucțiunii și Jan Seba, ministrul Cehoslovaciei la București, au semnat convenția relativă la relațiile școlare și intelectuale, între republica Cehoslovaciei și regatul român.

Prin această convenție se precizează că: administrația școlară cehoslovacă va creia în toate comunele situate pe teritoriul republicii, unde sunt 30 de copii români, în vârstă obligatorie de a frecventa școala, câte o școală primară publică, cu limba de predare română. La fel va proceda și administrația școlară română pe teritoriul regatului.

Creiarea, întreţinerea, organizarea şi administrarea acestor şcoli se vor face după regulamentele în vigoare, în statul respectiv.

Invăţătorii vor fi de naţionalitatea şi confesiunea majorităţii elevilor. Până acum la şcolile primare române din Cehoslovacia, funcţionau învăţători cehi, ruteni, unguri şi evrei.

Recrutarea corpului didactic se va face dintre învăţătorii calificaţi, din România, pentru Cehoslovacia şi din Cehoslovacia, pentru România, dacă sunt. Aceştia, după al cincilea an, vor da un examen complimentar de limba, istoria şi geografia statului unde funcţionează.

Intr'o şcoală normală din Cehoslovacia se va înfiinţa o catedră de limba şi literatura română. La fel, în România, pentru limba şi literatura cehă.

Manualele didactice vor fi furnizate de statul respectiv. Dacă, de exemplu, în România nu există cărţi cehe, ele vor fi procurate de guvernul ceh, cu aprobarea prealabilă a guvernului român.

Unde nu se pot înfiinţa şcoli, se vor organiza cursuri cu materiile esenţiale din programul şcolilor primare.

* * *

Al patrulea congres al profesorilor de pedagogie. Duminică 25 Octombrie a avut loc la Bucureşti al patrulea congres al profesorilor secundari de pedagogie, la sediul Asociaţiei profesorilor secundari, din strada Gutenberg.

D. I. Teodosiu preşedintele societăţii profesorilor secundari de pedagogie a deschis congresul, arătând problemele ce se supun desbaterilor şi scopul urmărit de congres.

Discuţiile ce au urmat au atins următoarele chestiuni: Starea morală şi materială a şcolilor de aplicaţie. Raporturile între şcoala normală şi şcoala de aplicaţie.

Recrutarea învăţătorilor pentru şcolile de aplicaţie.

Raporturile dintre şcolile de aplicaţie şi celelalte şcoli primare ale regiunii.

Alegerea manualelor pentru şcoala de aplicaţie.

După discutarea acestor chestiuni de principiu, congresiştii au desbătut chestiunea încadrării şi transferării profesorilor de pedagogie, de la şcolile normale, la catedrele de filosofie dela liceu. In unanimitate congresul a fost de părere să se dea posibilitatea profesorilor de pedagogie, să treacă la liceu, când împrejurările o cer.

In sensul celor discutate s'a votat o moţiune, care va fi prezentată Ministerului Instrucţiunii.

* * *

Economia şcolară. *Dacă desvoltarea simţului economiei în massele membri trebue să ne preocupe pentru laturea ei practică, materialistă: ago-*
Su*oitalului, nu mai puţin trebue să ne intereseze şi laturea ei morală:*
faptul c*educativă pe care desvoltarea simţului de economie, o are în discipli-*
fără am*nţei şi în formarea caracterelor.*

De aceea educarea simţului de economie a devenit una din cele mai insemnate probleme ale pedagogiei moderne. In ţările străine — mai cu seamă in cele scandinave — se fac mari sforţări şi nu se cruţă nici-o jertfă pentru stimularea şi desvoltarea economiei şcolare.

E necesar, ca această educaţie să înceapă de timpuriu, din vârsta copilăriei, târpind în sufletul copilului înclinarea spre risipă, spre a face loc simţului de prevedere şi de chivernisealâ pentru nevoi viitoare.

Călăuzită de această credinţă, Casa naţională de economii şi cecuri din ţara noastră, a acordat toată importanţa cuvenită economiei şcolare, alcătuind chiar un proiect de lege pentru obligativitatea economiei în învăţământul secundar şi pentru stimularea propagandei în şcolile primare.

* * *

Congresul internaţional al presei învăţământului. Sindicatul francez al Presei învăţământului organizează, cu prilejul Expoziţiei internaţionale din 1937, un Congres internaţional al Presei învăţământului la Paris, între 16—30 Iulie.

Chestiunile de pe ordinea de zi: 1. Despre influenţa presei asupra progresului pedagogic; 2. Despre influenţa periodicelor pedagogice asupra mentalităţii cetăţenilor din toate ţările; 3. Despre importanţa presei în învăţământul universal al Păcii; 4. Presa învăţământului în Imperiul colonial francez; 5. Ziare pentru copii şi 6. Imaginile (intuitive) şcolare.

Adeziunile şi informaţiunile pe adresa: Président du Syndicat, M. Edouard Meslet, 26, Avenue Bocquet Paris VII-e.

* * *

Şcoală cu raze ultraviolete. La o şcoală dintr'un cartier periferic al Londrei, au fost instalate în clase lămpi pentru raze ultraviolete.

Măsura aceasta a fost luată de oarece majoritatea elevilor, cari erau copiii unor familii sărace, aveau o sănătate şubredă. In felul acesta copiii nu erau sustraşi studiului şi în aceeaş vreme se îngrijea sănătatea lor.

Se pare că inovaţia aceasta a avut mare succes, căci şi alte şcoli chiar şi din centrul oraşului, au hotărât să introducă lămpile pentru raze ultraviolete. Rămâne numai de văzut dacă acest tratament prelungit nu va fi dăunător din alte puncte de vedere copiilor.

Manole

Cronica culturală

Inaugurarea cursurilor Universităţii Populare. Luni 16 Noembrie ora 6 seara a avut loc la Casa Eparhială, inaugurarea Universităţii Populare din Chişinău.

D-l Pan. Halippa, fondatorul şi preşedintele Universităţii a făcut o largă expunere asupra activităţii din trecut, a planului de activitate pentru viitor, a acestei instituţii de propagandă culturală şi lărgirea instrucţiei în massele largi populare.

La urmă d-sa a ţinut o conferinţă foarte interesantă tratând problema regionalismului.

* * *

Conferinţele Institutului Social român al Basarabiei. *Duminică 15 Noembrie d-l prof. Vâlcovici, fost ministru, a vorbit în sala primăriei oraşului despre „Technica şi economia", deschizând ciclul de conferinţe organizat de Institutul Social român din Basarabia, de sub preşedinţia d-lui Pan. Halippa.*

Conferinţele se vor ţine ca şi anul trecut, în fiecare Duminică.

* * *

Hotărîrile consiliului inspectorilor Fundaţiei „Principele Carol". *In ultimul consiliu al inspectorilor culturali ai Fundaţiei Culturale Regale „Principele Carol", ce s'a ţinut sub preşedinţia d-lui prof. univ.* Dim. Gusti, *directorul general al acestei instituţii, s'a hotărît ca cele 50 cămine culturale înfiinţate de Echipele Regale Studenţeşti în campania de lucru 1935—1936, să fie socotite* cămine model. *Aceste cămine model vor avea misiunea de a îndruma şi munca căminelor culturale din jur.*

Căminele se vor bucura de o deosebită grijă a conducerii centrale şi fiind înzestrate cu toate materialele tehnice, vor fi controlate continuu de delegaţii tehnici ai Fundaţiei, pentru: agronomie, zootechnie, gospodărie, *etc.*

Căminele vor organiza şi cursuri de îndrumări cu membrii căminelor.

* * *

O nouă carte despre Tolstoi. Ivan Bunin, cunoscutul scriitor rus emigrant, încununat cu premiul Nobel pentru literatură, lucrează de câţiva ani la o carte asupra lui Tolstoi, pe care autorul l'a cunoscut personal şi de care-l leagă multe amintiri. Cartea se va numi „Eliberarea lui Tolstoi". Se înţelege, va fi vorba de eliberarea spirituală a marelui romancier.

Lucrarea începe cu fuga şi moartea lui Tolstoi şi cuprinde sensul adânc al tragicelor evenimente din 1910.

„Am făcut—a declarat Bunin unui ziarist,—toate sforţările să redau un tablou viu al lui Tolstoi şi să lămuresc pe baza operei sale concepţia lui despre moarte ca o retragere spirituală în viaţă".

Autorul „Domnului de la San Francisco" lucrează totodată la cel de-al doilea volum din „Viaţa lui Arsenevov" care se va numi „Călătoria".

Cronicar

* * *

Scriitorul D. Anghel. La 13 Noembrie a. c. se împlinesc 21 de ani dela moartea scriitorului *D. Anghel*, autorul *Fantomelor*. D. Anghel a mai scris şi în colaborare cu Şt. O. Iosif. Ce fericită ocazie pentru a studia opera acestui mare şi subtil scriitor! Şi ce bine ar fi ca Soc. Scriitorilor Români să tipărească o ediţie critică şi complectă a poetului de suavă simţire artistică *D. Anghel!*

* * *

Trei sute de ani dela naşterea lui Boileau. S'au împlinit trei secole dela naşterea marelui poet satiric şi marelui critic literar al Franţei Boileau. Cultura şi literatura franceză datorează acestui mare artist şi estet prestigiul său. Opera principală a lui Boileau este „Bibliografia Generală"

şi „*Satire*". Despre această operă ziarul „Le Temps" scrie că: „Nu e greu de găsit opera lui *Boileau*, ci e greu de căpătat gustul de a o ceti şi de a o înţelege".

Dela *Boileau* putem învăţa în primul rând datoria de-a spune întotdeauna adevărul şi a nu ne conduce decât după îndemnul *Raţiunei*—căci, ei a spus întotdeauna adevărul.

Admirând pe *Boileau*, admirăm cultura franceză în tot ce are ea mai bun şi mai frumos şi care a fost, pentru mulţi dintre noi, începutul celor mai frumoase manifestaţiuni spirituale.

A învăţa să contempli operile literare ale marilor artişti e primul pas spre creaţia artistică. *Tricentenarul* lui Boileau e un fericit prilej pentru aceasta.

N. O.

* * *

Jurnalul lui Lomonosov. *In arhiva fa ricei de porţelan care poartă. numele lui Lomonosov, s'a descoperit jurnalul acestui cărturar rus din veacul XVIII. In acest jurnal sunt menţionate o serie de note ale scriitorului rus, luate din cărţile de specialitate ale lui Gotsched. Tot acolo s'a mai aflat şi un manuscris nepublicat până acum şi conţinând cele dintâi ode ale poetului grec Anakreonte.*

Viaţa satelor

Aspecte economice din viaţa ţăranului basarabean. Vineri 30 Octombrie a. c. Institutul Social Român din Basarabia, de sub preşedinţia d-lui Pan. Halippa, a inaugurat ciclul comunicărilor cu privire la cercetările monografice făcute în vara acestui an şi a anului trecut, în com. Iurceni şi Nişcani. A vorbit d. prof. *Al. Ştirbu*, despre *„Manifestările economice la Nişcani"*.

După ce descrie condiţiile de viaţă a sătenilor din cele două sate, mentalitatea şi obiceiurile în domeniul vieţii economice, conferenţiarul vorbeşte pe larg despre influenţa solului asupra ocupaţiunii populaţiunii, caracterul proprietăţii şi provenienţa ei, a clădirilor, inventarului viu şi mort, exploatările agricole a mânăstirilor din vecinătate şi se opreşte mai pe larg asupra industriei casnice şi a industriei de lână la domiciliu, în care ramură săteanca, pentru lucrul efectuat, primeşte în mediu 3 (trei) lei pe zi.

Demonstrează cu cifre şi exemple cum producţia agricolă variată şi nestandardizată, este nerentabilă pentru sătean şi păgubitoare economiei naţionale. Vorbeşte despre bogăţiile pomicole şi viticole ale regiunii, în special în pruni, nuci şi vin, despre activitatea uscătoriilor de prune de acolo, comerţ, credit şi raportul dintre capital şi muncă. Pentru un pud (16 kgr.) de mălai luat dela proprietar în cursul iernei, ţăranul este obligat să lucreze cinci zile în timpul verei.

In continuare, conferenţiarul comentează bugetele ţărăneşti a câtorva săteni chiaburi, mijlocaşi şi proletari, arătând situaţia dezastruoasă a ultimilor. Compară viaţa economică a Nişcanilor cu acea a Iurcenilor, unde Institutul

Social Român a făcut cercetări în anul trecut şi sugerează ideea că, pentru liniştea socială şi pentru a opri exodul surplusului populaţiei dela sate la oraşe, se impune o reformă agrară mai radicală decât prima, dar mai echitabilă; apoi, organizarea cooperaţiei, valorificarea optimă a producţiei agricole şi stimularea consumului ţărănesc.

Conferinţa a fost urmată de proecţiuni luate din viaţa economică a com. Nişcani.

* * *

Biblioteci ţărăneşti la Nişcani. *In cadrul aceluiaşi ciclu de comunicări a vorbit Vinerea următoare d. prof.* P. Ştefănucă, *despre* bibliotecile ţărăneşti la Nişcani. *In sat sunt 179 de gospodării cu cărţi şi 143 de gospodării fără cărţi. Dintre gospodăriile mazâlilor 55 la sută au biblioteci, pe când dintre ale ţăranilor, numai 28 la sută. Conţinutul cărţilor e în mare parte religios 50%; cărţile literare abia ating 23 la sută.*

Cărţile literare sunt aproape toate apocrife, ca: Visul Maicii Domnului, Epistolii, Oglinda sufletului, Cele 24 vămi ale văzduhului, Cele şapte planete şi zodiacul, Alexandria, Arghir şi Anadan, etc.

Literatura cultă numără doar vre-o câteva cărţi, aduse în sat de elevii de curs secundar cu studiile întrerupte.

Jumătate din numărul cărţilor sunt scrise cu alfabet chirilic şi rusesc Se găsesc şi multe cărţi scrise în limba rusă. Tradiţia limbii şi alfabetului chirilic fiind întrerupte prin introducerea învăţământului românesc, în foarte scurt timp toate aceste cărţi vor deveni inutile şi indescifrabile pentru generaţiile tinere.

In bibliotecile mazâlilor din Nişcani s'au descoperit foarte multe cărţi vechi din sec. al XVIII-lea şi începutul sec. XIX-lea, tipărite la Iaşi, Bucureşti. Râmnic, mânăstirea Neamţului, Sibiu etc.. Cartea religioasă scrisă cu chirilice nu s'a oprit niciodată la Prut. Tradiţia cărţii româneşti, fiind foarte vie în tot secolul al XIX, s'a putut păstra neatins fondul sufletesc românesc în faţa încercărilor de înstrăinare, ce veneau prin cărţile ruseşti trimise de Sinodul Rusesc.

Mânăstirile din împrejurimile Nişcanilor contribue în mare măsură la răspândirea cărţilor religioase.

Cărţile religioase sunt respectate de nişcăneni cu acelaş cult ca şi obiectele sfinte: icoanele sau crucile. A vinde o carte religioasă se socoate un mare păcat. Cărţile religioase se dau de pomană pentru pomenirea morţilor, sau se jertfesc la mânăstiri şi biserici. Se dau de zestre copiilor când se căsătoresc.

Există cărţi apocrife ca: Visul Maicii Domnului sau Epistolia, pe care le poartă în sân ca talismane.

Cartea religioasă se bucură de un mare prestigiu fiindcă cuprinde adevăruri sfinte. Deaceia e socotită ca un îndreptar moral al vieţii.

Se păstrează şi astăzi tradiţia inscripţiilor de pe margine. Se întâlnesc inscripţii cari cuprind cugetări adânci, de pildă: „Două feluri de oameni nu se îndestulează în lume: cei ce strâng avuţii şi cei ce încearcă învăţătură".

Socotită cartea ca un fenomen cultural în viaţa spirituală a unei uni-

tăţi sociale, se pot descoperi astăzi două curente la Nişcani: Un curent puternic de cultură religioasă, reprezentând structura sufletească a generaţiilor mai în vârstă şi altul, cu un caracter pronunţat literar şi ştiinţific, către care se îndreaptă generaţiile crescute în spiritul şcoalei româneşti de după Unire. Certea literară începe să pătrundă la sate. fiind căutată de cei cari au învăţat la şcoala românească.

* * *

Şcoala sătească şi analfabetismul. Colegul *D. Barbu*, din c. Stolniceni, care a luat parte în vara acestui an la cercetările echipei monografice a Institutului Social, a făcut Vineri 7 Noembrie a. c. o comunicare despre *Şcoala primară şi analfabetismul* în cele trei comune: Iurceni, Nişcani şi Stolniceni.

După ce prezintă satele şi concepţia şcoalei active, d-sa face o descriere amănunţită, a tuturor problemelor în legătură cu starea în care se află şcoala primară în cele trei sate: localuri, recensământ, înscrierea, frequenţa situaţia la finele anului, personalul didactic etc.

Luând în discuţie problema analfabetismului d-sa prezintă următoarele date interesante.

La Nişcani 37, 1% analfabeţi—procent general.

Bărbaţi 26,3 la sută analf. şi femei 48,7 la sută analf.

La Stolniceni 57 la sută analf. procent general.

Bărbaţi 24 la sută analf. şi femei 89,4 la sută analf.

La Iurceni 82,7 la sută analf. procent general.

In concluzie conferenţiarul constată că la ţară învăţământul are neajunsuri mari. La aceasta se mai adaugă starea de progresivă sărăcie a ţăranului, aşa în cât fără o grabnică intervenţie a statului care să restabilească buna funcţionare a şcoalei, acordând gratuitatea cărţilor şi rechizitelor, soarta învăţământului este periclitată.

Printre bărbaţi ştiinţa de carte este relativ bine răspândită, exceptând sate ca Iurceni. Printre femei însă, mai ales în unele sate, ştiinţa de carte este un fenomen atât de rar, încât ne trimite cu cel puţin un secol înapoi.

Nu ştim dacă acest fenomen este cunoscut fruntaşilor mişcării femeniste din Basarabia, dar socotim o datorie a li-i semnala şi socotim iarăşi că este de a d-lor datorie a lupta pentru dărâmarea concepţiei medievale ce stăpâneşte satele, că fetele nu trebuesc să înveţe carte.

V. N.

Ştiri şi fapte

Aniversarea încheierei armistiţiului şi desrobirei Bucovinei. La 11 Noembrie 1918 s'a încheiat armistiţiul celui mai groaznic şi universal măcel între popoarele din Europa, mânate de nebunia fur-

tunoasă a patimei de dominaţie. S'au împlinit de atunci 18 ani de pace şi muncă fără preget pentru refacerea omenirei şi toţi atâţia ani dela alipirea Bucovinei, — cea frumoasă parte a Moldovei şi grădină a vechilor şi a celor dintâiu aşezăminte de importanţă istorică; leagăn al românismului şi a credinţei strămoşeşti.

11 Noembrie 1918 — ziua dreptăţii universale a naţiunilor subjugate şi repararea pierderilor materiale prin răscumpărarea drepturilor sfinte a naţiunilor robite veacuri de-arândul subt călcâiul imperiului German şi Austro-Ungar.

Românul—român moare şi maghiarul—maghiar.

Se agită iarăş revizuirea tratatului dela Trianon.

Ducele Italiei a ţinut un discurs la Milano în favoarea Ungariei. Dar cuvântul Ducelui nu poate hotărî soarta lumei şi nici al unui popor! Făţărnicia diplomatică nu poate fi mai tare decât drepturile istorice câştigate cu jertfa sângelui.

Ori cari vor fi acei ce vor pretinde să ne încalce patrimoniul naţional, poporul român va şti să şi-l apere.

N. O.

* * *

Apelul Comitetului Central al Ligii Antirevizioniste. De îndată după cunoscutul discurs al Ducelui Mussolini rostit la Milano, Comitetul Ligii Antirevizioniste de sub preşedinţia d-lui *Stelian Popescu*, s'a într'unit în şedinţă şi a votat o moţiune de protest împotriva încercărilor ce le fac unele state pentru revizuirea tratatelor.

Totodată Liga a hotărât să facă în toată ţara la 1 Decembrie, ziua Unirii Ardealului, mari adunări de afirmare, la cari vor fi invitate şi personalităţi din ţările aliate şi prietene.

Ministerul Educaţiei Naţionale, apreciind marea însemnătate naţională a acestor manifestări publice, a aprobat cu ord. No. 192249 | 936 ca să participe elevii tuturor şcolilor împreună cu personalul didactic.

Aplaudăm din tot sufletul iniţiativa Ligii Antirevizioniştă şi ajutorul ce-i acordă autorităţile şcolare.

La rândul nostru apelăm la simţul de patriotism al tuturor colegilor şi îi rugăm să dea tot sprijinul posibil acestor

manifestaţiuni de protest, explicând sătenilor însemnătatea lor şi invitându-i să participe în număr cât mai mare, pentru a exprima în acest fel neclintita voinţă a poporului românesc de a-şi apăra graniţele până la ultima picătură de sânge.

* * *

Desvelirea monumentului lui Gheorghe Lazăr la Avrig. Luna aceasta a avut loc la *Avrig*—Sibiu, desvelirea monumentului aceluia care a fost dascălul neamului *Gheorghe Lazăr*, operă săvârşită prin truda de fiecare zi din ultimul deceniu a învăţătorimei sibiene şi conturată de dalta maiastră a sculptorului V. Medrean.

La solemnitate a luat parte şi d. *D. V. Ţoni* care în frumoasa cuvântare ce a rostit-o a făcut un expozeu sintetic asupra operei lui Gheorghe Lazăr.

* * *

Statuia lui Mihail Kogălniceanu. Duminică 8 Noembrie a. c. într'una din pieţile Capitalei a fost desvelită statuia marelui om politic ideolog şi scriitor Mihail Kogălniceanu.

Tardivă onoare într'o ţară în care avem o puzderie de statui şi busturi, ridicate, fără îndoială, din cele mai bune intenţiuni, unor oameni ale căror nume sunt uitate chiar de generaţia căreia au aparţinut şi cari nu vor intra nici chiar în istoria cea mai amănunţită a vremei lor.

* * *

Un nou institut psihotehnic. — Duminică 16 Noembrie a. c. s'a inaugurat la Cluj un institut psihotehnic, al doilea din ţară, pe lângă acel din Bucureşti.

Atribuţiile institutelor de psihotechnie sunt în legătură cu: 1) Orientarea profesională care tinde să dea fiecăruia posibilitatea să-şi aleagă profesiunea cea mai potrivită aptitudinilor sale trupeşti şi sufleteşti; 2) Organizarea ştiinţifică a uceniciei care tinde să găsească cele mai bune metode de meserii, în cel mai scurt timp, cu cea mai redusă sforţare, cu un minimum de cheltueli şi cu maximum de randament; 3) Selecţia profesională care tinde să dea atelierelor, uzinelor, caselor de comerţ, administraţiilor publice. etc., posibilitatea să-şi recruteze lucrători, technicieni şi personalul administrativ cel mai apt şi mai potrivit; 4) Organizarea ştiinţifică a muncii care tinde să găsească metodele cele mai bune prin care lucrătorii să poată ajunge la maximum de producţie în condiţiile cele mai prielnice pentru sănătatea lor trupească şi sufletească; 5) Organizarea ştiinţifică a întreprinderilor care tinde să găsească cea mai raţională organizare a diferitelor întreprinderi, în aşa fel ca personalul selecţionat după cele mai sigure criterii, instruit şi educat după cele mai bune metode şi lucrând după cele mai eficace procedee, să poată coopera într'o unitate desăvârşită de acţiune, asigurând buna perfecţionare şi maximum de randament întreprinderii; 6) Prevenirea acci-

dentelor de muncă şi mai ales reeducarea profesională a accidentaţilor care tinde să studieze, în colaborare cu asigurările sociale, spre a recomanda întreprinderilor şi instituţiilor interesate, mijloacele şi metodele cele mai potrivite pentru prevenirea accidentelor şi reeducarea accidentaţilor.

Indrumarea către o meserie se va face prin examenul psihotechnic în oficiile de orientare profesională, fără ca acest examen să fie obligatoriu pentru toţi ucenicii. Pe măsură însă ce se vor înfiinţa oficii de orientare profesională, se va stabili cari sunt localităţile şi specialităţile unde această examinare devine obligatorie. Oficiile de orientare profesională vor examina numai pe copiii cari, potrivit prevederilor legii actuale a meseriilor, pot fi primiţi ca ucenici, rezultatul examenului, adică aptitudinilor constatate, fiind consemnate într'un certificat care va urmări ucenicul până la terminarea învăţământului.

Prin lege, oficiile de orientare profesională se înfiinţează numai în centrele industriale importante pe lângă: Oficiile de plasare, căminele de ucenici, întreprinderile industriale mari, sau independent de alte aşezăminte, de către: Stat, judeţ sau comună; camere de comerţ şi camere de muncă.

Ţara noastră, care face atâtea sforţări pentru a forma o armătură ouvrieră solidă, nu poate rămâne în urma celorlalte ţări. Inceputurile dela Bucureşti şi Cluj sunt începuturile cari vor da rezultate frumoase. Institutele psihotechnice, în viaţa viitoare meşteşugărească vor avea un rol din cele mai importante.

După Bucureşti şi Cluj se vor inaugura în curând asemenea instituţii la Iaşi, Cernăuţi şi Timişoara.

* * *

Comemorarea lui Gheorghe Şincai. *Implinindu-se 120 ani dela moartea marelui cărturar şi cronicar Gheorghe Şincai, societatea culturală-patriotică „Târnava Mare" a românilor ardeleni din Capitală, a comemorat această zi printr'o pioasă rugăciune pentru odihna sufletului marelui român.*

Poşta redacţiei

Andrei Barbos. Căpriana, Lăpuşna. Propunerea Dvs. este bine venită. Trimiteţi material de publicat.

P. Barbaiani. Şapte-Sate. V'am expediat cu poşta numerile solicitate. Confirmaţi primirea.

* * *

Colegii care nu primesc în mod regulat revista, sunt rugaţi a ne aduce la cunoştinţă, pentru a face cuvenita intervenţie la serviciul poştal. Acei doritori să-şi complecteze colecţia, pot procura numerile vechi, începând cu an. I contra

cost—8 lei numărul, cu excepţia Nr. Nr. 2 şi 3 Mai şi Iunie An. I. şi Nr. 8 Iunie An. II., care sunt epuizate. Costul se va trimite pe adresa redacţiei în mărci poştale.

* * *

Articolele trimise de colegii **Spiru Vutcaru, Puşcaşu** — Rezeni, **M. Gonciaru** şi **I. Isbăşescu**, vor apărea în numărul următor, deoarece la data primirei lor, revista se găsea sub tipar.

* * *

Articolele trimise spre publicare trebuesc scrise cu cerneală, citeţ, pe o singură pagină, preferabil sferturi de coală şi sub semnătură proprie, care angajează răspunderea autorului.

Articolele nepublicate nu se înapoiază.

VEDERI DIN ŢARĂ

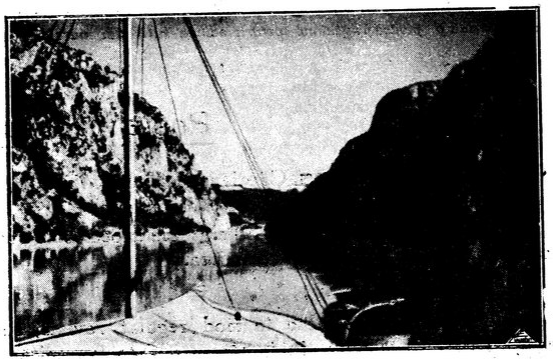

(foto dr. P. Neaga)

Cazanele.